

DIRVA

THE FIELD

Nr. 77
Spalis-October 9, 1958
Cleveland, Ohio

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

Grybų daug, gi organizacijos maža

TARP PLANAVIMO IR ATSAKOMYBĖS PAKLYDUS. — BR. OŠKINIO NAUJI SKLANDYTUVAI. — MUZ. ŠVEDO NELEIDŽIA Į UŽSIENIUS. — DVIGUBAI PABRANGINA MOKINIŲ REIKMENIS.

Lietuvoj, ypač Dūkijoj, šimt labai gerai užderę grybai, bet nenumatoma, kad jie bus visi suaudoti. Pernai Varėnoje paruošų kontora apvirino ir susūdė 97 tonas grybų, bet nebuvo kas sudeda juos į bonkas. Po ilgų ieškojimų, buvo surasta įmonė net Leningrade, kuri apsiėmė tuos grybus sukimšti į bonkas. Dėl to grybai turėjo būti žymiai brangiau pardavinėjami.

Šimt grybų dar daugiau, bet jiems sunaudoti ir vėl nepasiruošta. Planuojama Varėnoje statyti grybų ir uogų konservavimo fabriką, net pinigų tam esą paskirta apie pusantro milijono rublių, bet fabrikas dar nesuplanuotas. Už porą šimtų tūkstančių rublių, esą, būtų galima pasistatyti pasiūrę grybams džiovinti ir virinti (tai apibūdina rublių vertę), bet niekas nesima atsakomybės tą daryti.

NEŽINIA KADA PASTATYS INSTITUTĄ

Prieš penketą metų plačiai pradėjo kalbėti apie naujus Pedagoginio instituto rūmus. Prieš trejus metus padėjo jiems keitinį akmenį. Dabar sienos jau yra, bet dar be dury, be langų ir tik su puse stovo. Abejojama, ar šį rudenį stogas ir langai bus baigti. Jeigu ne, per žiemą pastatas vėl stovės nejudamas. Skundžiamasi darbininkų stoka.

80 pedagoginio instituto studentų (vietoj vykę Kazachstaną), pasisiūle vasarą dirbti prie savo instituto statybos. Bet atėję į darbą jie buvo išskirstyti prie kitų statybų.

BŪSIMOS GERYBĖS

Jau keleri metai džiaugiamasi, kad Vilnius, o vėliau ir kiti Lietuvos miestai gaus degamųjų dujų, kurios vamzdžiais pro Minską bus tiekiamos iš Ukrainos, Dašavo telkiniu. Dabar vėl skaičiuojama, kiek bus sutaupų ir kiek patogumų iš naudosimosi dujomis. Bet šiemet pagal pažadą, pradės gauti dujas tik 1960 ar 1961 metais (jeigu), o kiti miestai dar nežinia kiek metų vėliau.

Rugsėjo pabaigoj paskelbtas naujas planas — Punios mišką (mažąjį Nemuno kilpoj už Birštono) paversti nacionaliniu parku. Plane, prie kilpos angos, matyti muziejus, giliau, priešais Punia, viešbutis, toliau — trys turistams apstoti vietos. Bet tai dar tik kažkada bus.

GELGAUDIŠKIS — "MIESTAS"

Nuo šių metų gegužės 15 dienos Gelgaudiškis, imant teisiskai, yra miestas (rajoninės priklausomybės, arba, kaip pirma buvo sakoma, antraišlis). Miesto teisės Gelgaudiškiui suteiktos todėl, kad čia veikia ir plečiama plytinė, apsigyveno daugiau darbininkų, pastatyta 76 nauji gyvenamieji darbininkų nameliai, įsteigta 15 lovų ligoninė ir buv. dvaro rūmose našlaičių prieglauda. Bet tuo tarpu nėra tokių miestiečių privilegijų, kaip valgyklos, kirpyklos, viešbučio.

FILMUOJA "KALAKUTUS"

Vilniaus kino studija šiuo metu gamina tris naujus filmus:

"Adomas nori būti žmogumi", "Julius Janonis" ir "Kalakutai". Pastarasis filmas — komedija, pagal Aug. Gričiaus scenarijų, kur pagal dabartinius reikalavimus satyriškai vaizduojami "buržuaziniai laikai". Svarbiausios satyros aukos — "buožė" ir klebonas.

Scenarijus parašytas pusėtinai šališkai, bet nedaug toliau tuo požiūriu nužengia, kaip ir to paties autoriaus nepriklausomybės laikais parašyta ir Lietuvos Valstybės teatre vaidinta "Palanga". Bet režisūra, kaip iš paskojimų atrodo, "antiburžuazines" spalvas rūpestingai ryškina. Rugsėjo pabaigoj švėkšnoj buvo filmuojama masinės turgaus scenos, kuriose į turgų važiuoja "storapilviai buožės" ir kur po turgų vaikščio "išsipustę jaunulietuviai, policininkas, kunigas ir viršaitis". Filmavimui reikėjo suorganizuoti daug gėrybių, kad būtų panašu į anų laikų turgų. Buvo sumobilizuota apie 100 vežimų ir iki 1200 žmonių.

BR. OŠKINIS TEBEGAMINA SKLANDYTUVUS

Bronius Oškinis, vienas iš geriausių nepriklausomos Lietuvos sklandytojų, visos Sovietijos mastu pagarsėjo, kaip geras sklandytuvų konstruktorius. Jo modelio BRO 11 jau pagaminta apie 1000 vienetų. Dabar masinei gamybai priimtas jo naujas projektas BRO 12. Sklandytuvai vartojami sovietinės karinio parengimo organizacijos (DOSAAF) reikalams, kuriose jaunimas lavinamas ir atrenkamas tarp kitų ir aviacijos tarnybai (neišskiriant ir galbūt būsimų bombonešių pilotų).

Pastaroju laiku Br. Oškinis paskirtas vadovauti Vilniaus aviacijos sporto klubo sklandytuvų bandymo dirbtuvei (kuri tik dabar steigiama).

SVEDO NEBELEIS Į UŽSIENIUS?

Rugsėjo pabaigoj kompozitorius ir dirigentas Jonas Švedas susilaukė 50 metų amžiaus. Ta proga apdovanotas garbės raštu, įvykiui pagerbti surengtas spe-

cialus ansamblio koncertas, kalbėta apie ansamblio artimiausius planus, bet nei žodžiu neužsiminta apie koncertus Prancūzijoje ir Italijoje, iš kur vasarą buvo gauti kvietimai.

Nebekalbama ir apie Dvariono koncertą Londone.

STEIGIA GAMYBINIO MOKYMO KLASES

Prie kai kurių Vilniaus, Kauno, Naujosios Vilnios, Panevėžio, Šiaulių, Marijampolės ir net Baisogalos vidurinių mokyklų steigiamos vadinamos gamybinio mokymo klasės, kuriose mokiniai bus mokomi pramoninių darbų, tai yra, rengiami dirbti fabrikuose. Tų mokyklų programa bus išdėstyta nebe vienuolikai, o dvylikai metų. Tatai, tačiau, neturi ryšio su sumanymais bendroje lavinimo programą išdėstyti dvylikai metų. Tas klausimas tebesvarstomas. Jeigu tas planas bus priimtas, tai su gamybinio mokymo klasėmis mokyklos turės iš viso 13 klasių

(skaitant nuo pat pradinio mokymo).

APLANKAI BRANGESNI UŽ SĄSIUVINIUS

Mokykliniai sąsiuviniai pernai Lietuvoj kaštavo po 10 kapeikų, o šimet jau po 17 — pabrango 70%. Jų viršeliai silpnai, tačiau mokiniams draudžiama sąsiuvinius aplenkti laikraščiais. Reikalaujama, kad jie būtų aplenkiami specialiais aplankais, kurių tačiau nepakankamai pagaminama (Ariogalos rajone keturiems tūkstančiams mokinių gauta tik 500 aplankų), ir kurie brangesni už pačius sąsiuvinius, būtent, po 21 kapeiką.

MINERALINIAI VANDENS VILNIAUS NEPASIEKIA

Skrandžio ligomis sergantieji skundžiasi, kad jiems rekomenduojamų mineralinių vandenų Vilniuje negalima gauti. Birštoniško VYTAUTO visai nematyt, o kaukazinio BORŽOMO tik kai kuriose vaistinėse šiek tiek turima.

DIDELIO PABALTIOJO TAUTŲ PATRIOTO 70 METŲ SUKAKTIS

IGNAS J. ŠEINIUS

Spalio 6-tą archeologijos profesorius Birger Nerman švenčia Stockholme septyniadesimties metų amžiaus sukaktį.

Kas tas Birger Nerman, archeologijos mokslo pasaulyje plačiai žinoma. Neretai girdėt jo vardas ir sąryšyje su šių dienų politiniais įvykiais, ypatingai kai užkliūnama politinės sąžinės — pavergtųjų valstybių ir tautų, pirmoj eilėje Pabaltijo valstybių reikalų. Jei kur rengiamasi kokiai konferencijai, kur galima laukti naujų pavojų bolševikinį jungą kenčiančioms valstybėms ir tautos, tuoj šaukia Birger Nerman mitingą Stockholme. O kai jis šaukia, tai kad ir kažin kokie būtų žiemos šalčiai ar vasaros karščiai, visados prisirenka žmonių tiek, kad jų niekur netelpa. Ir aidas mitingo nuaidi ne tik per švedų spaudą ir radiją, bet ir kitų Skandinavijos kraštų, o taip pat pasiekia ir dar plačiau.

Birger Nerman ne tik nepaprastas oratorius. Jis toks pat geras publicistas, kaip ir archeologas publicistas. Be įspūdingų prakalbų ir paskaitų Pabaltijo valstybių laisvės kovos reikalais, jis yra paskelbęs šimtais straipsnių, prirašęs brošiūrų, prisidėjęs žymiu įnašu prie išleidimo 1944 m. veikalą "Ha de raett att leva?" — Ar jos, Pa-

baltijos tautos, turi teisę gyventi?

Jau 1941 m. tarp kitų Birger Nerman iniciatyva buvo Stockholme įsteigtas Baltiska Komitet, Baltijos Komitetas, kuri lygiomis sūlaro švedai politikai ir pabaltiečiai. Nuo pat pradžios Birger Nerman yra to komiteto pirmininku. Jo asmenybė ir energija atžymi komiteto veiklą.

Bet jau 10 metų anksčiau Birger Nerman buvo įskiriamas švedų-Lietuvių Draugijos valdybon, stojo į panašias latvių-švedų ir estų draugijas, ir tais pat metais jo iniciatyva buvo Stockholme įkurtas Baltijos Mokslo Institutas. Tikslu tirti bendrus mokslinius reikalus ir keistis tarp Pabaltijo valstybių ir švedijos mokslinė patirtimi.

Nuo 1923 iki 1925 metų Birger Nerman buvo Tartu universiteto archeologijos profesorium. Nuo tų laikų ir įsijėbė jam ne tik Estijos, bet Latvijos ir Lietuvos lig šiol negestanti meilė. Grižęs moksliniam darbui švedijos, jis vasaros metu darydavo archeologinius iškasinėjimus Estijoje ir Latvijoje. Jo kasinėta ir Lietuvoje, jo gerai iširta Apuolė. Apie tyrinėjimus Apuolėje Birger Nerman ruošia dabar specialią studiją.

Nuo 1938 iki 1954 m. Birger

Nerman buvo švedijos istorinio muziejaus direktorium, įvedęs naują patvarkymą ir gerokai praturtinęs muziejaus rinkinius. Tuo metu jis parašė keletą mokslinių veikalų apie švedijos praeitį, nušviesdamas ryšius su Rytai ir Vakarais.

Septyniadesimties metų šiaurės gyventojui tai ne tiek daug, o Birger Nerman atrodė šiandien siveikas kaip ridikas, kupinas energijos ir pasiryžimų. Išėjęs pensijon ketina dar daugiau ir

dar kiekiau kovoti dėl Pabaltijo valstybių išlaisvinimo iš bolševikinio jungo.

Minėjimas metinių sukakčių, švedams smarkiai sudemokratėjus ir susilyginus, eina čia vis daugiau iš mados, bet Birger Nerman nelengva išvengti ir pasisilepti nuo paminėjimo. Švedų mokslinės įstaigos pagerbė jį, pagerbim ir mes, lietuviai, latviai ir estai, kuo galėdami ir kaip mokėdami. Mes jaučiame jam daug kuo dėkingi ir daug ką skopensijon ketina dar daugiau ir

FORMOZOS PALIAUBŲ MİSLĖ

Po beveik septynias savaites trukusios artilerijos veiklos ir oro kautynių, Formozos sąsiauryje taikos nėra, nors jau kelintą dieną ramu. Neskaitant antardienio incidento, kada 8 komunistų lėktuvai užskrido virš salų ir nacionalistų priešlėktuvinė juos nuvijo. Tačiau tas incidentas nelaikomas paliaubų pažeidimu.

Komunistai pakrantės salų bombardavimu nepasiekė jokio karinio laimėjimo. Nacionalistams su amerikiečių lėktuvais, amerikiečių geriau apmokytais lakūnais ir Sidewinder — iš lėktuvo paleidžiamomis ir automatiškai taikinį surandančiomis — raketomis sekėsi dominuoti virš sąsiaurio; numušti 29 komunis-

tų lėktuvai, prarasti tik du sesnio tipo F-84, kurie nebuvo saugomi nei radaro nei palydovų; nė vienas Sabrejet nepateko į komunistų rankas. Tačiau jiems nepasisekė efektingai išspręsti tiekimo į Quemoy problemas.

Komunistai, 44 dienas be atdairios pylę sviedinių krušą į Quemoy, netikėtai paskelbė 7 dienų paliaubas — "žmoniškumo sumetimais". Ką tos paliaubos reiškia ir kuo jos baigsis, tuo tarpu niekas negali pasakyti. Tiek galima spėti, kad, nieko nelaimėję ginklais, bandys šį tą laimėti grasinimais ir suktumtu, nes jie juk neatsisakė Formozos, arba...

Washingtono paliaubos buvo sutiktos su tam tikro palengvėjimo nuotakomis. Svarbiausia,

Charles Malik, Libano ušienio reikalų ministeris buvo neseniai išrinktas Jungtinių Tautų generalinės asamblėjos pirmininku. Charles Malik yra žinomas vakariečių politikos šalininkas, kuris daug kartų yra pasisakęs prieš sovietų okupaciją Baltijos kraštuose. Nuotraukoje matome Charles Maliką pasitarimo metu su Lietuvos Diplomatinijos šefu min. Stasiu Lozoraičiu.

Popiežius Pijus XII, kurio sunki liga ir mirtis yra didelis smūgis 450 milijonų Katalikų Bažnyčiai.

bent laikinai nėra pavojaus, kad JAV būtų įveltos į ginkluotą konfliktą, kas grėstų jo išsiplėtimu. Antra, diplomatai gavo naujų vilčių deryboms.

Pastarųjų derybų bėgyje paaiškėjo, kad JAV yra kariškai pranašesnė už komunistus. Tačiau dėl nuotaukų krašto viduje ir sąjungininkų spaudžiama ji norėtų laimėti bent ilgalaikės paliaubas. Komunistai paliaubų sąlyga stato JAV įguly atitraukimą iš Formozos. Iš Washingtono nuotaukų (pareiškimų ir atšaukimų) tenka spėti, jog JAV su tuo sutiktų, jei būtų pasiektos "paliaubos su pasitikėjimu". Tai reiškia, sutartyje turėtų būti įrašytas punktas, kad paliaubų laužytojas automatiškai užsitraukia "nemalonias pasekas" — bausmę.

Ar galima pasitikėti komunistais? Čiangkaišekas įspėja, kad komunistai paliaubas paskelbė tik dėlto, kad geriau pasiruošę naujiems puolimams. Jo žvalgybos duomenimis, komunistų suvaryti tūkstančiai darbininkų paskubomis lopo pozicijas ir stato naujus artilerijos lizdus. Mao partneris Chruščiovas nėra atsargus ir apskaičiuojas, kaip Stalinas. Jis — antrasis Hitleris, staigus ir neapskaičiuojamas.

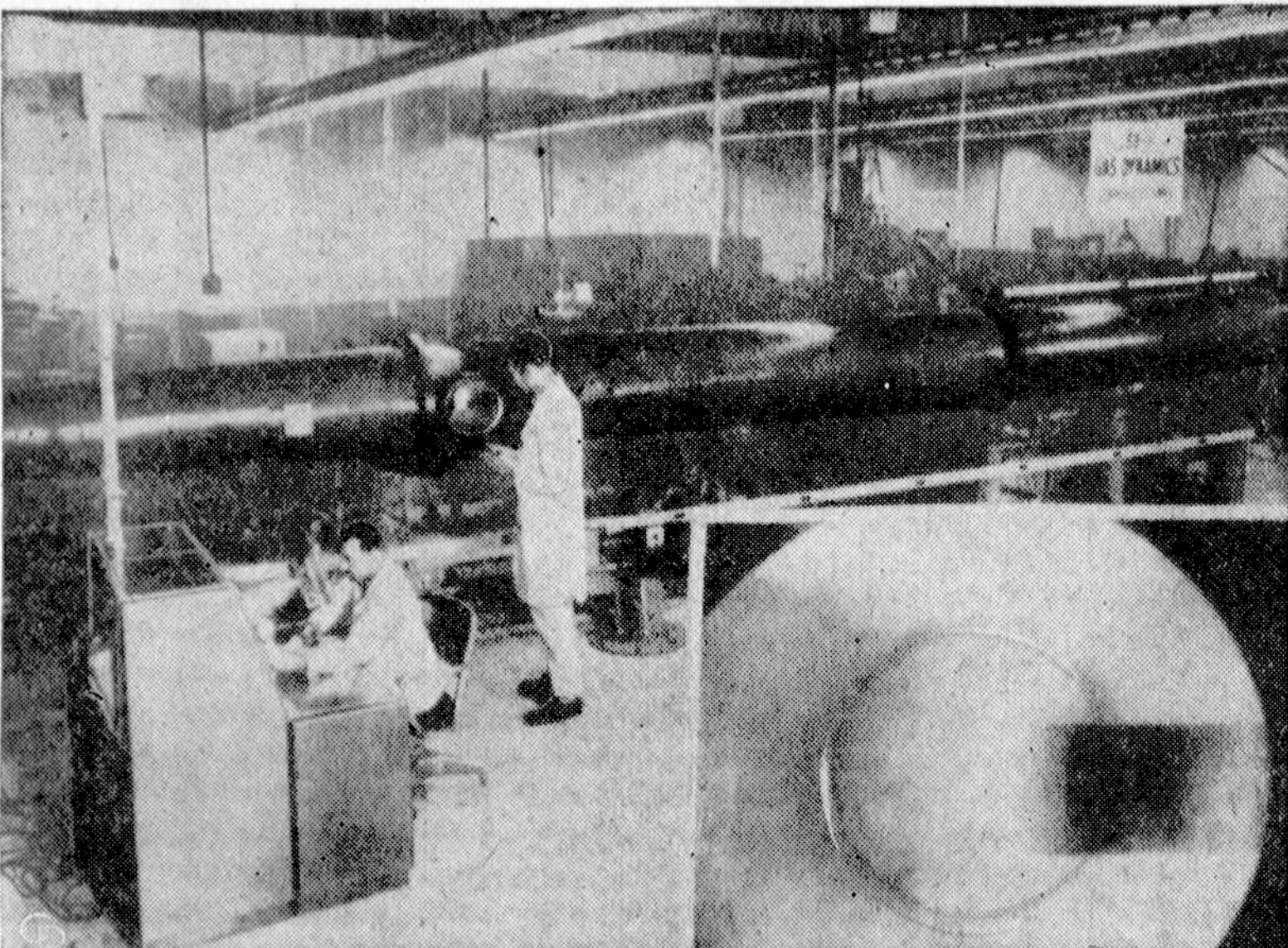
Chicago Tribune neseniai pastebėjo: "Nelaimė, karo ar taikos sprendimas priklausys nuo Kinijos komunistų ir jo rusiškųjų sąjungininkų, kurių nesaisto jokia teisė ar moralė".

VISAMŲ PASAULY

• **Frake plk. Arifo šalininkai** bandė nuverstį premjerą Karim el-Kassem. Sukilimas numalšintas ir plk. Arifas areštuotas. Plk. Arifas drauge su Kasemu vadovavo kruvinajam perversmui liepos 14 d. Prasidėjus varžyboms dėl valdžios, Kasemas pašalino Arifą iš ministerio posto ir paskyrė ambasadoriaus pareigoms į Vak. Vokietiją. Nepatenkinti Arifo šalininkai bandė suorganizuoti perversmą, kuris nepasisekė.

• **Pakistano prezidentas Mirza** paskelbė karo stovį, paleido premjero Noon kabinetą ir provincijų vyriausybes, uždarė partijas ir anuliuo konstituciją. Krašto radijo stotį, geležinkelį stotis ir vyriausybės rūmus užėmė kariuomenė. Drastiškų priemonių prezidentas griebėsi, kilus nesutarimams tarp vyriausybės narių dėl pirmų visuotinių rinkimų, kurie buvo numatyti vasario 15 d.

• **De Gaulle vyriausybė** nutarė panaikinti proporcinę rinkimų sistemą. To pasekoje komunistai per ateinančius rinkimus praras apie pusę lig šiol turėtų atstovų.

19 kartų už garsą greitesnis vėjo tunelis, kuriame tiriami naujų lėktuvų modeliai, Lockheed bendrovės laboratorijoje. Modelis stebimas pro specialų langelį vamzdyje.

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.
Editor: Balys Gaidžiūnas.
Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.
Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.
Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILNIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.
Redaktorius: Balys Gaidžiūnas.
Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.
Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigtas 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Papienas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Šią savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Dažnai nusiskundžiama lietuviškųjų organizacijų negalavimais, jų perdideliu gausumu, jų finansiniais sunkumais. Nemažiau padedjama ir lietuviškųjų organizacijų narių pasyvumu. Pasyvumu einių narių, bet dar skaudžiau, tai valdybų narių pasyvumu, visą darbą sukuriant jos pirmininkui, patiems vis esant paklydus tarp garbės ir pareigos...

Tai didelė ir sena bėda. Sena, kaip ir pačios organizacijos. Tik blogai, kad ta liga, ilgiau šiame krašte gyvenant, giliau įleidžia šaknis. Ir ne tik šaknis įleidžia, bet dar ir kitus užkrečia.

Anądien, susirinkę keli, tarėmės, kaip padidinti lietuviškųjų organizacijų veiklą. Kaip jas pakurstyti naujiems užsimojimams. Kaip organizacijų narius uždegti nauja judrumo dvasia, kaip padaryti, kad organizacijų susirinkimai būtų gausūs.

Tai vis klausimai, kuriuos kaip besvarstysi, vienodo recepto nerasi. Vienok tu klausimų dauguma susiveda į organizacijų valdybas ir į jas pirmiausia žiūrėta tu klausimų sprendimo ieškant.

Jei jau prieinama išvada, kad tuos klausimus, teigiama prasme, gali padidinti organizacijų valdybos, tai pirmiausia ir reikia žiūrėti, kad tose valdybose turi būti patys pajėgiausi nariai. Joes turi būti tokie nariai, kurie nori, gali ir sugeba dirbti.

Valdybose nereikia garbės narių, tai yra tokių asmenų, kurie į lietuvišką organizacijų vadovybes ateina tik garbės ieškodami. Atseit, žiūrėkit, aš esu renkamas į valdybų narius! Ir toks, tarp garbės ir pareigos paklydęs užmiršta, kad jis, o ne kas kitas, pirmiausia smukdo lietuviškų organizacijų veiklą.

Nereikia užmiršti, kad mažosios organizacijos dažnokai dailios ir stambesnes. Dailios pavyzdžio ieškomos. O to pavyzdžio didžiosiose ne taip jau dažnai surandama. Prisiminkim, kad ir ALT vyriausiąją vadovybę, apie kurią dažnai jau ne mes vieni, bet broliai iš kairės ir dešinės rūpestį rodo. Juk ten, pilna to žodžio prasme, yra įsitvirtinusi 1905 ar dar ankstesnių metų dvasia ir veiklos metodai. O mūsų didžiuliuose susivienijimuose, kurie dažnai pasigiria turtais ir kadaise atliktais darbais? Darbar juose taip pat plaukte plaukia tik seni, jiems brangūs prisiminimai. Bet jie nežada jokios ateities, nes neturi jokių naujų, dinamiškų planų.

Vieni iš mūsų sako, kad lietuviškąją gyvenimą reikia pajudinti iš viršaus, tai yra nuo pačių galingųjų. Kiti mano, kad praktiškiausia būtų pradėti nuo apačios, tai yra nuo savęs ir artimųjų. Tie kiti nuolat primena kad viršūnėse įsitvirtinę save vietas užleis jaunesniems ir energingesniems tik tada, kada baigs degti jų gyvenimo žvakelė. Tad ir nesą jokios prasmės tam laukimui lauką gaisinti. Geriau, sako, pradėkim energingiau dirbti mes patys.

Šių eilučių rašytojas taip pat mano, kad daugelyje lietuviškų organizacijų jau miegama labai

ilgus viršvalandžius. Miegama, tarsi už juos bus užmokėta ar kitaip atlyginta. Miega valdybos, dar giliau miega nariai. Ir vieni ir kiti, lyg sapnuodami, kartais kokią pareigėlę atsimena, ką nors smulkaus surengia, ir po vėl miega.

Baikim tą miego darbą! Pajudėkim iš naujo! Prisikelkim patys ir kitus prikelkim! Tiek daug nenudirbtų darbų laukia!

Artinasi rinkimai. Šio krašto piliečiai rinksis valdžią ir balsavimais priims ar atmes daug naujų pasiūlymų.

Mūsų laikraestyje, rinkimams artėjant, pasirodo vis daugiau skelbimų. Kai kas jau net pyksta, kad mes esą kam tai pasidavė. Esą, mes palaikom "Right to Work" įstatymą, esą mes duodam vietos skelbtis tokiems, kurie to neverti.

Mieli skaitytojai. Skelbimai lieka skelbimais. Mes nuo jų negalim atsisakyti. Lygiai nuo tų, kurie girs "Right to Work" įstatymą, lygiai ir nuo tų, kurie jį peiks. Mes dėl skelbimų turim sutartis su skelbimų agentūromis ir privalom jų laikytis. Bet skaitytojai, kuriems nepatinka kai kurie rašiniai, ar net skelbimai, jie turi teisę rašyti mums laiškus. Ir tokius laiškus mes visad spausdinsime laišky skirnyje. Tik rašykite trumpai, kad vietos užtektume.

MCSU SPECIALYBĖ

Vaistų siuntimas į užsienius. Mūsų sandėliai yra pilni, ir užsakymai greit išpildomi. Kainos visiems prieinamos.

MODERN DRUG
12429 St. Clair Ave.
MU 1-2342

(K)

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Seštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVERglade 4-7376
Tel. buto GRACeland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad., antrad., ketvird., penktad.
Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas: Ofiso REpublic 7-5020
Namų WALbrook 5-3763

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Tęjimas iš Rockwell St.)

VAL.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Šeštadieniais: 2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

Kas ir kur?

• K. Druga, Vokietijos lietuvių pirmininkas, lankėsi Federalinės Vokietijos Pabėgėlių reikalų ministerijoje, kur kalbėjosi bendruomenės reikalais su Oberregierungsrat Dr. Wolfrum. Pokalbio metu išaiškėjo, kad Vokietijos vyriausybė neturi absoliučiai jokio intereso, kad lietuviai ar kiti pabėgėliai svetimšaliai integruotųsi Vokietijoje kultūriškai, t. y. nutautėtų. Tokia evoliucija tik patvirtintų bolševikų teigimus, kad Vokietijos vyriausybė emigrantams, kurie, neprašę pakankamai gyvenamojo krašto kalbos, praranda ir savo gimtą tautybę bei kultūrą. Toks kultūrinis deklasavimasis nėra Vokietijos vyriausybės interesas, nes tai tik apsunktųjų gerų ateities santykių su Rytų Europos tautomis mezgimą.

Minimoje ministerijoje gauta pažada, kad nuo ateinančių sąmatinių metų pradžios ir lietuviškoji bendruomenė, ypač jos kultūrinis darbas, bus Pabėgėlių ministerijos pastoviai remiamas. Šios paramos rėmuose yra vilčių gauti žymesnės subsidijos ir Vasario 16-sios gimnazijai išlaikyti.

• Vasario 16-sios Gimnazijoje mokinių skaičius kiek padidėjo. Po vasaros atostogų į gimnaziją negrįžo 4, bet naujai įstojo 11.

• Vasario 16-sios gimnazijos mokytojas T. Gailius, beveik dvejus metus ėjęs gimnazijos direktoriaus pareigas, paskirtas gimnazijos inspektorium.

• Iš Australijos pranešama, kad nuolat tobulėjanti Dirva tautiekiams patinka ir pirmieji preniš P. Australijos ateinantiems metams yra Juozas Vismantas, kuris savo rankomis pasistatė vienus iš gražiausių Pietų Australijos namus ir Stasys Stankunavičius, kuris Australijoje be egzaminų gavo komercijos bakalaurą laipsnį ir dabar studijuoja Melbourne universitete ekonomijos bakalaurą laipsniui gauti.

• Agr. Matui Šerepkai, prieš metus mirusiam Chicagoje, šeimos narių ir studijų Bonnos universiteto kultūrinis pastatytas gražus paminklas.

• Alf. Pimpė ir St. Mockus, anksčiau prekyvą atskirai, prieš kurį laiką likvidavo savo krautuveles ir atidarė bendrą didoką maisto reikmenų krautuvę lietuviškoje Chicago miesto Brightonparko kolonijoje.

• Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba 1958 m. rugsėjo 22-27 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis: Pirmininkas — Jonas Matulionis, vicepirmininkas — Vytautas Meilus, Kultūros Tarybos pirmininkas — Juozas Krališkuskas, išdinininkas — Dr. Juozas Sungaila, sekretorius — Kęstutis Grigaitis.

Valdyba PLB Seimo yra išrinkta penkeriems metams. Valdyba padarė nutarimą, kad pa-

reigomis keičiamasi kas metai.

Valdybos būstinės adresas: Jonas Matulionis, 121 Beatrice St., Toronto, Ont., Canada.

• Lapkričio mėn. 23 d. Chicagoje yra rengiamasi paminėti buv. pasaulio bokso meistro J. Sharkey-Zukausko 40 metų sportinės karjeros sukaktį. Ta proga čia įvyks banketas, kuriame dalyvaus ir pats sukaktuvininkas, šiuo metu gyvenęs Eppinge, N. H.

• Chicago lietuviškasis Amerikos Legiono postas — Don Varnas savo metinį vakarą rengia spalio mėn. 25 d. Lietuvių Auditorijoje. Čia šokiams gros garšus "Lee's Dynatoness" orkestras.

• Don Varno veteranų postas turi naująją valdybą, kurią sudaro: S. Samoška, M. Mosteika, B. Kvietkus, N. Girdvain, V. Pačkauskas, J. Karklys, kun. A. Švedas, E. Miller, J. Jatis, E. Sulaitis, C. Petrija, B. Mikėnas, E. Stank, J. Evans, dr. J. Simonaitis, dr. E. Thomas, F. Zogas.

• Praėjusių metų pabaigoje išėjęs Lietuvos pergalės krepšiniję prisiminti leidinys "Lietuviškasis krepšinis" dar yra gaudamas pas jo redaktorių-leidėją Edvardą Šulaitį (1330 S. 51st Ave., Cicero 50, Ill) ir pas lietuviškosios spaudos platintojus.

• Kaip jau buvo trumpai pranešta, spaudai yra rengiamas leidinys lietuvių sportininkų veiklos dešimtmečiui šaukęs Amerikoje paminėti. Šiam leidiniui yra reikalinga medžiaga (aprašymai ir nuotraukos) apie lietuvių sporto klubus, pavienius sportininkus, nes norima pateikti galimai

daugiau duomenų apie lietuviškąją veiklą pereitame dešimtmetyje.

Leidiny, manoma, turės apie 100 puslapių ir jame tilps apie 100 nuotraukų. Jo kaina yra numatyta 2 dol., o sumokėjusieji 5 dol. bus laikomi garbės prenumeratoriais ir jų pavardės bus atspausdintos leidinyje.

Visa leidiniui skirta medžiaga turi pasiekti redaktorių neveliau lapkričio mėn. 15 d. Medžiaga siųsti ir visais reikalais kreiptis į Edvardą Šulaitį, 1330 So. 51 Ave., Cicero 50, Illinois.

BALTIMORĖS

ALT S-gos narių susirinkime spalio 4 d. aptarti gana svarbūs klausimai.

Skyriaus valdybos iniciatyva rugsėjo 20 d. buvo sukvietas veikliųjų Baltimorės organizacijų pirmininkų ir atstovų pasitarimas kan. J. Tumo-Vaižganto 25 metų mirties ir Dr. Vincio Kudirkos 100 metų gimimo sukaktims paminėti. Sudarytas minėjimams praversti komitetas.

Kan. Tumo-Vaižganto ir Dr. Vincio Kudirkos minėjimai įvyks šv. Alfonso parapijos salėje š. m. gruodžio 7 d. 4 val. p. p. Pranešimai ir meninė dalis. Pranešimus sutiko padaryti Kazys Dulyš apie Dr. Vincą Kudirką ir Kazys Bradūnas apie kan. Tumą Vaižgantą. Meninėje dalyje bus paskaityta iš jų kūrybos, padėklamuota ir solistų padainuota.

Juozas Bačiūnas, skyriaus valdybos kviečiamas, atvyksta į Baltimorę iš New Yorko, kur jis dalyvaus BALFo kongrese. Retas, mielas ir garbingas svečias sutiko parodyti Margučio filmą ir padaryti pranešimą apie N. Zelandijos ir Australijos lietuvių, kuriuos jis aplankė. Filme ir pranešime kviečiami dalyvauti visi Baltimorės lietuviai.

Adv. Vincui Laukaitiui, didėiam lietuvių ir lietuviškų reikalių Baltimorėje organizatoriui ir vykdytoji, lietuvių spalio 25 d. rengia pagerbimą. Adv. Laukaitis šiame mieste yra vienintelis lietuvis, pasiekęs aukštą vietą administracijoje. Jis yra Baltimorės pašto viršininkas.

Studentų Sąjungos Baltimorės skyrius rugsėjo 21 d. turėjo meninį narių susirinkimą. Išrinkta nauja valdyba iš pirmininko Stasio Eringio, vicepirmininko Alvydo Karašos, sekretorės Birutės Penkiūnaitės, išdinininkės V. Šližytės ir nario Algirdo Bačanskio. Metinio apyskaitinio pranešimo nebuvo. Iš naujos valdybos aukšta daugiau aktyvumo ir pasireiškimų viešumoje.

Studentų susirinkimai būna privačiose patalpose. Šis susirinkimas vyko p. p. E. ir M. Karašių namuose.

LVS "Ramovė" Baltimorės sk. 40 sukaktuvinių metų Lietuvos kariuomenės minėjimą pralėdo gegužės mėn. 17 d., kariuomenės pirmosios priesaikos prisiminimu. Iškilmes vyko Marylando sostinėje Anapolyje prie Lietuvos žuolų ir State House posėdžių salėje. Iškilmėse labai gausiai dalyvavo Baltimorės ir apylinkės lietuviai, Marylando karinio štabo plkininkas Southernland, adv. Laukaitis, pulk. K. Skirpa, Dr. D. Želvis, Amerikos Legiono Marylando Distrikto atstovai ir kiti.

Šiuo metu ramovėnai užimti pasirengimais kariuomenės minėjimui lapkričio 15 d. Ruošiamos skirtingos nuo kasmetinių iškilmės. Bus padėti vainikai Arlington kapinėse Washingtono ant Amerikos Nežinomąjį Kareivio ir leiten. Samuel Harris kapų. Baltimorėje Lietuvių Svetainės salėje bus iškilmingas minėjimas ir Skautų Vyčių Okteto koncertas.

Iškilmės Washingtono ir Baltimorėje kviečiami dalyvauti Lietuvos atstovas Washingtono J. Kajeckas, LVS "Ramovės" Centro Valdybos atstovas, Amerikos kariuomenės ir Amerikos Legiono aukšti pareigūnai. Numatoma iškilmes filmuoti ir kalbas perduoti Lietuvai per Amerikos Balsa.

Baltimorės Lietuvių Moterų Piliečių Klubas š. m. rugsėjo 27 d. iškilmingai atšventė savo 35 veiklos metines. Buvo banketas ir meninė dalis.

Meninėje dalyje sudarytas trumpas montažėlis vaizdavo Ameriką, reiškiančią džiaugsmo dėl lietuvių veiklos Amerikos laibui; Istoriją — trumpai nušvietusią 35 metų klubo veiklą; Lietuvą — reiškiančią padėką už suteiktą lietuviams globą ir Lietuvos okupacijos nepripažinimą.

Montažą atliko mokinės atitinkamuose kostiumuose: Ramutė Kudirkaitė, Audronė Svotelytė, Laimutė Sidlauskaitė. Čia gimusių tėvų dukra E. Višinskaitė gerai pagrojo akordeonu keletą dalykėlių, Alydas Karaša padainavo keletą dainų ir vieną ariją.

Ilgus metus klubui vadovauja Julija Rastanienė, jai talkininkauja Emilija Railienė ir kitos valdybos narės. M. K-a

PHILADELPHIA

Vaižganto minėjimas

Vietos Bendruomenės Valdyba, spalio 12 d., 4 val. p. p., šv. Andriejaus parap. salėje, ruošia 25 metų nuo kan. Tumo-Vaižganto mirties minėjimą. Paskaitą apie didįjį mūsų Tautos veikėją visiems tiesų ir priimtina, didelį rašytoją ir kūrėją, šviesios atminties kun. Vaižgantą laikys prof. J. Puzinas. Ištraukas iš jo gausios kūrybos skaitys dr. K. Ostauskas. Vietos lietuviškoji visuomenė, visa be išimties, turėtų atsilankyti į šį minėjimą ir tuo pagerbti ir prisiminti mūsų mirusį Tautos veteraną kun. Tumą-Vaižgantą.

Kitos bendruomenės žinios

Puikiai pasisekusi ir praėjusi Bendruomenės ruošta rugsėjo mėn. 7 d. gegužinė davė 670 dol. pelno. Iš šio pelno 500 dol. paskirta vietos Bendruomenės Balso Radijo valandėlei remti, 50 dol. šeštadieninei mokyklai, 25 dol. "Lituanus" žurnalui ir 10 dol. Centro V-bos Biuleteniui leisti. Bendruomenės V-ba, vykdydama savo metinius užsimojimus, dar teberenka aukas Vasario 16 d. gimnazijai paremti. Tarp daugelio Bendruomenės planų yra ir naujų apylinkių steigimas, radijo valandės reikalai ir Vasario 16 d. minėjimas.

Remiami Sibiran ištremtieji

Lietuvių Moterų Atstovybės Philadelphijos Klubas, rugsėjo mėn. 27 d., suruošė loteriją Sibire vargstantiems parenti. Į loteriją buvo leistas čia gimusias lietuvaites dailininkės A. Smilūtės padovanotas gražus paveikslas ir 2 Sibire esančios lietuvių išsiuvinėtos pagalvėlės, kurias ji prisuntė, atsiųsdama už jai pasiūstą siuntinį. Prieš loteriją S. Narkėliūnaitė pasidailino įspūdingais iš kelionės į Puską. Klubui vadovauja sol. J. Augaitytė.

Tautinė S-ga

ALT S-gos Philadelphijos skyrius rugsėjo 28 d. turėjo p. Dilibos sklype, Cambridge, N. J., tradicinę šeimyninę gegužinę, kur nariai su svečiais gražiai pasilinksmino ir pabendraavo. Tik, deja, šaltokas oras nelabai buvo palankus gegužinei.

Skyrius, kuris A. Olio mirties proga vietoje vainiko paaukojo 25 dol. Vasario 16 d. gimnazijai remti, yra pasiruošęs įamžinti Vasario 16 d. gimnazijoje ant o. Olio, kaip didelio patrioto ir veikėjo atmintį, įgydamas A. Olio paveikslą, kuris puošytų gimnazijos rūmus ir jos auklėjimams primintų, kad, ir ne tėvynėje esant, galima būti dideliu tėvynės mylėtoju. Tam reikalui skyrius jam pradėjo rinkti aukas.

P. M.

Ar įstoja į

V I L T I E S

draugiją?

EAGLE ZENKLAI DAR LABIAU PADIDINA SUTAUPAS

59 METINIS IŠPARDAVIMAS

Tik pas mus!

Full Zip, Fly Front
"Super Whippet" Rayon

GABARDINE
Kasdienės
SUKNELĖS

METINIO
IŠPARDAVIMO
KAINA

6.59

• Navy • Žalia
• Raudona • Toast
• Turquoise

Visur tinkanti suknelė, tobulai pasiūta iš "Super Whippet" rayon gabardino. Su full zipper, kuris yra gražiai paslėptas prie ky... dviem kišenėm, gražiai užbaigta. Suknelė, kurios jūs norėsite savo rūbinei ir dėvėjimui ištisą rudenį.

Užsakymai paštu ir telefonu priimami...

Skambink CHerry 1-8000

The May Co.'s Basement Misses' and Women's Dress Department — Downtown and On the Heights

Vytinė per Dėdės Samo katilą

PASIŽVENGINIMAS PENTINAIŠ TARP...

VYT. ALANTAS

Šiandien ant mūsų laivo kilo traškos peštytės tarp... Tiesą sakant, tiksliai apibūdinti karaliaujančius muškietininkus man būtų sunkoka. Verčiau pasiklausykime jų kalbų ir patys padarykime išvadą.

Taigi, dail. A. Rūkštelė užpalkiniame mūsų vytnės gale pakyla į tribūną ir gan santūriai pareiškia: — Nuvažiuoju į Pasaulio Lietuvių Seimą ir aplankiau First Lithuanian International Art Exhibition. Kodėl "international"?... Paimu parodos katalogą ir skaitau A. Rannito įžanginį žodį... Norėtusi paklausti ne tik A. Rannitą, bet ir parodos rengimo bei katalogo komitetą — Galdiką, Vizgirdą, Jonyną, Košubienę, Košubą, Lapę, Viesulą ir Žeromskį — ką jie galvoja apie šiuos Rannito straipsnio žodžius: "The contribution of Lithuania to modern culture, especially in the field of art and poetry, is of notable importance. Distinguished Lithuanian-born creative personalities include Chaim Soutine, Jacques Lipchitz, Meyer Schapiro, Bernari Berenson, O. V. de Milosz, Jurgis Baltrušaitis (the poet) William Zorach, Ben Shahn and many, many others". Argi jiems vienodą tautinį lygį ir vienodą kultūrinę vertę sudaro L. Milašius bei J. Baltrušaitis ir W. Zorach su B. Shahn? Pastaraisiais dviem gali didžiuotis ir jų nuopelnus kelti tik Maskva, o ne Lietuva ir lietuviai. (Draugas, rugs. 20 d.).

Po Rūkštelės tuojau ima žodį dail. V. Vijeikis ir iškilmingai dėkoja: — Jaučiuos esąs skolingas ir todėl reikiu viešą padėką Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjungai, įspėjusiai mane nedalyvauti New Yorke Pasaulio Lietuvių Seimo proga ruoštoje dailės parodoje. Tuo būdu Lietuvių Dailininkų Sąjungos valdyba išgelbėjo mane nuo didelės gėdos. Parodos kataloge mano pavardė būtų buvusi įterpta tarp tokių žmonių pavardžių, kurie aktyviai pasireiškė komunistinėje veikloje ir, kaip tokie, yra pažymėti Amerikos kongreso užrašuose (William Zorach, Ben Shahn). Kataloge jie pristatyti kaip Lietuvos kultūrininkai...

Priešakinėje mūsų laivo dalyje šaltu pykčiu liepsnodamas įsoka į tribūną Vyt. Kavolis ir ima grasinti kumščiais: — Impoten-

ty sukilimas! Tokie ekscesai, kaip dailininkų organizacijų "griežti siūlymai" savo nariams boikotuoti reprezentacinę lietuvių dailės parodą ir vėliausios insinuacijos, rišančios tos parodos rengėjus su komunistais, gal visuomenei, pagaliau, parodydys — ir to norisi tikėti — šio impotentų sukilimo dalyvių cinizmą ir propagandinį brutalumą, kultūriniams mūsų gyvenimo klausimams pritaikant tik nešvariąsioje politikoje tetinkančią demagogiją. (Dirva, 73 nr.).

Mano draugas Petras Pašakarnis man šnibžda į ausį: — Klausyk, aš nesuprantu: ar tie, kurie dalyvavo parodoje visi yra pentinuoti, o kurie nedalyvavo be pentinų?...

— Tylėk, — aš jam atsakiau, — klausykis!

Dar beveik nespėjus Vyt. Kavoliui baigti savo žodžio, į tribūną įlipa Vyt. Meškauskas. Jis mėgina mestis į sąmojų, bet tas jo sąmojus labai panašus į nusivariusio kiuono nusižvengimą, ir visiems įgulos nariams darosi neįtikinamai. Apšaukęs Rūkštelę "antinuosmūkininkų fronto vadu" ir pastebėjęs, kad Rūkštelė surašęs Rannito įvadę paminėtų dailininkų tarpe du komunisto simpatijomis įtartus vyrus, toliau Vyt. Meškauskas žodis žodžiu sako: — Tai kas, kad kas nors turėjo ar turi simpatijų raudoniešiams! Nuo to juk jų darbų meninė vertė nekinta. Juk taip galvojant, mes turėtume visai neminėti mūsų didžiojo M. K. Čiurlionio, nes jis... sirgo ir mirė nuo sililio pasėkų, kaip tarp kitko ir Rafaelis... Rūkštelės straipsnis kvepia pigiausios rūšies demagogija. (Vienybė, rugs. 25 d., 1958 m.).

Mano draugas Pašakarnis karščiuojasi ir šnibžda man į ausį: — Koks pakulų gniužulas išivėlė tam vyrui į pakaušį? Gal Čiurlionis su Rafaeliu ir sirgo tai bloga liga, bet nei mes nei italai tuo nesireklamuojame ir nesididžiuojame. Be to, jei kas ta liga serga, tai eina pas gydytoją, bet kodėl Vyt. Meškauskas mums nepasako, ar tie kataloge minimi komunisto simpatijomis susirgę dailininkai vaikščioja į ambulatoriją gydytis?...

Ne taip seniai per visą Amerikos spaudoją plačiai nūaidėjo dviejų "Lithuanian-born" raudonųjų šnipų byla. Mes tada kaip

vienas garsiai surikome: ponai, jie ne lietuviai, mes nieko bendra su jais neturime! Dabar istorija atsigręžė iš kito galo. Didžiai nustebę sužinojome iš kol. Rannito, kad Lietuva per savo "distinguished Lithuanian-born creative personalities" — Soutine, Lipchitz, Schapiro, Berenson, Zorach ir Shahn — yra įnešusi žymų indėlį į "modernią kultūrą". Mes neabejojame, kad tokį garbingą žygi yra atlikę Milašius ir gal iš dalies Baltrušaitis, bet mes negalime be rimtų rezervų žiūrėti į aukščiau paminėtus vyrus. Galimas dalykas, kad jie yra įnešę į "modernią kultūrą" ir labai atlymėtinai indėlį, bet kyla klausimas: kuo čia dėta Lietuva? Ar geografinė gimimo vieta jau suponuoja išskelti juos ant Lietuvos kultūros, lietuvių tautos dvasios ar nežinau kokio

pobūdžio reprezentantų papėdžių? Mes jiems nepavydime nei garbės nei nuopelnų, bet mes turime žinoti ką mes vainikuojame. Jei mes norime kam suteikti garbę atstovauti Lietuvai, tai pirmiausia norėtume žinoti, koki indėlį kas įnešė į Lietuvos kultūrą. Atrodo, kad mes nepasitikime savomis jėgomis ir nerdami iš kailio mobilizuojame į Lietuvos reprezentantus net ir raudonomis plunksnomis pasiopusiusias "kūrybines asmenybes"...

Užuot kalbėję apie reikalingą rimtą, Vyt. Kavolis ir Vyt. Meškauskas kaip matėme, arba graibstosi lėkščių sąmojų arba krenta į tūžmą, pasigriebdami tokių retorikos deimanių, kaip: impotentų sukilimas, insinucijos, cinizmas, propagandi-

nis brutalumas, pigios rūšies demagogija...

Bet ar po neskoninga gražbylyste galima paslėpti faktus?

Redakcijos pastaba

Tikėdami, kad skaitytojams bus lengviau susiorientuoti ir pasidaryti savas išvadas iš šio, kultūringumo ribas pradedančio prarasti, mūsų kultūrininkų ginčo, priduriame pilną Vyt. Meškausko straipsnio ištrauką, kurią paliečia Vyt. Alantas. Vyt. Kavolio straipsnis, kaip minėta, buvo spausdintas Dirvos 73 numerioje.

Diskusijoms pradedant nukrypti į klystkelius, esame priversti daugiau vietos šio laikraščio skiltyse joms nebeduoti.

Mes pageidaujame pozityvių pasisakymų, kurie galėtų įnešti

ši tą naujo į mūsų kultūrinį gyvenimą ir pakelti jo lygį, kurio akivaizdi demonstracija yra dabar vykstantis ginčas ir vadinamieji "protesto mitingai".

ISTRAUKA

Paminėjus rimtesnes lietuviškos Chicago problemą, galima sustoti ir prie mūsų gyvenimo komiškosios pusės. Kaip žinia, vadinamas nuosmūkiu manifestas iki šiol sukėlė labai daug aidų laikraščių straipsnių pavidale, o dabar laikraščiuose pasirodė žinių, kad net ruošiamas protesto mitingas. Žinoma, jis įvyks Chicago jėzuitų namuose ir jį smarkiai garsins ateistinės NAUJENOS, o visam triukšmui vadovauja "antinuosmūkininkų fronto" vadas A. Rūkštelė. Vado garbė ir pareiga jam atiteko dėlto, kad visame tame nevykusiai surengtuose mitinguose, tačiau iš dalies teisingame manifeste, kaip konkretus nuosmūkių pavyzdys, buvo paminėtas tik A. Rūkštelės str. apie Picasso. Taip pagerbtas, jis aišku turėjo pakelti jam numestą dvikovos pirštinę ir pradėti ofenzyvą. Taikiniu jis sau pasirinko New Yorke buvusio meno parodos... katalogo A. Rannito parašytą įvadą. Mat, Rannitas paminėjo keletą iš Lietuvos kilusių dailininkų, turinčių nemažą vardą Amerikos meno pasaulyje. A. Rūkštelė surado, kad pora tų dailininkų buvo įtarti komunisto simpatijomis ir pakėlė didžiausią demagoginį triukšmą per J. Pr. (J. Pronsky) Naujienose ir pats tiesiogiai DRAUGE. Paskutinis šio straipsnio gerokai apkarpė, tačiau ir tai kas liko po dvasiško cenzoriaus, kvepia pigiausios rūšies demagogija.

Tai kas, kad kas nors turėjo ar turi simpatijų raudoniešiams! Nuo to juk jų darbų meninė vertė nekinta. Juk taip galvojant mes turėtume visai neminėti mūsų didžiojo M. K. Čiurlionio, nes jis... sirgo ir mirė nuo sililio pasėkų, kaip tarp kitko ir Rafaelis... Rūkštelės straipsnis kvepia pigiausios rūšies demagogija. (Vienybė, rugs. 25 d., 1958 m.).

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairius blankus, vakarams biuletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.
DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Tel.: HE 1-6344

SKAUTAI

• LSS Pirmia savo posėdyje Brolijos vadovus, prisidėjusius prie Tautinės Stovyklos pasisekimo, pakėlė į skautininkų laipsnius.

Į vyresniojo skautininko laipsnį — Vilių Bražėną, iš Stamford, Conn.

Į skautininko — Alb. Augustiną, iš Chicago, Ant. Banionį, iš Detroito, Vladą Morkūną, iš Toronto, Vytautą Pileiką, iš Hartfordo, ir Apolinarą Treinį, iš Bostono.

Į paskautininko lp. pakelti: v. sl. Stasys Radžiūnas, iš Omahos, Juozas Liubinskas, iš Chicago, ir v. vlt. Liudas Šlenys, iš Chicago.

• Rugs. 17 d. Chicago Marquet Parko ir Roselando kolonijose įkurtas naujas skaučių tuntas turėjo pirmąjį vadijos posėdį. Naujasis tuntas pasivadino Kernavės vntu. Tuntininkė yra sktn. H. Plaušinitienė. Kernavės tuntą sudaro: Dubysos paukštyčių dr-vė, vad. s. N. Užbaliūnė, Jūratės skaučių dr-vė, vad. sk. I. Kasparaitienė, Živulės skaučių dr-vė, vad. ps. V. Pavilčiūtė, Mirgos vyr. skaučių dr-vė, vad. ps. K. Kuraitytė. Tarp kitko, nutarta surengti pirmąją Kaziuko mugę ateinančio kovo mėn.

IŠTIKUS GAISRO

NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rankai tampa sunaikinti arba sugęinti ugnies, kreipkitės P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS,

609 Society for Savings Bldg.

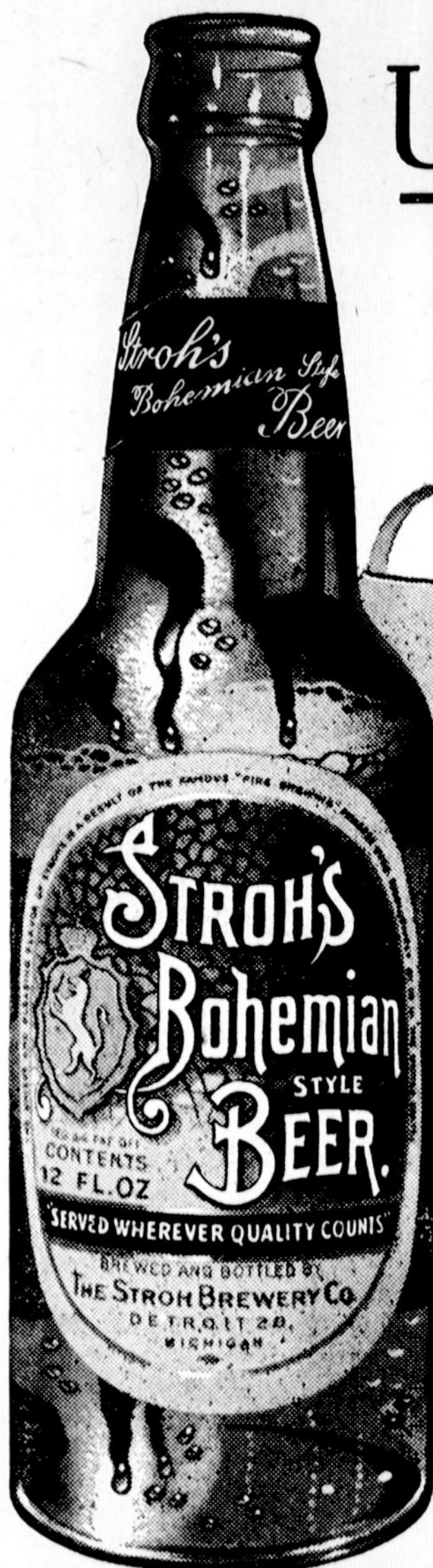
Telef.: MAIN 1-1773

Rezidencija: PENINSULA 252

Ugnim virtas

KAD DUOTŲ JUMS ATSIGAIVINIMĄ

Dabar už vietines kainas!

Stroh's alus yra šviesesnis, skanesnis, daugiau gaivinant, nes jis Amerikoje vienintelis, ugnim verdamas alus... kaitinant iki 2000 laipsnių. Ir surasite jį gerą atsigavimą pirmam stikle... ir kiekvienam stikle kiekvieną kartą.

JUMS PATIKS

Stroh's

YRA ŠVIESESNIS!

Joks Amerikos alus neturi Stroh's skonio, joks nėra gaminamas kaip Stroh's

IŠTABŪS DRAUGAI

AXEL MUNTHE

(21)

Aš nuėjau į savo kambarį, išsitiesiau sofoje ir užsidegiau cigaretę. Aš gulėjau ten mąstydamas, ir mane pradėjo užvaldyti gilių užuojautos princėsei jausmai. Aš buvau neseniai laikraščiuose skaitęs, kaip ji, savo vizito Neapolyje metu, visais būdais stengėsi išvengti oficialumų ir pabėgti nuo visokių demonstracijų jos garbei, ekskursuojant po įlanką. Vargšė princė! Ji džiaugėsi pasprukusi nuo varginančio etiketo miglotame Berlyne, ir vis dėlto negalėjo nė vienos dienos pasigerėti ramybe įlankoje. Būdamas užtenkamai turtinga visam Kapriui nupirkti, ji, vargšė, negalėjo nė vieną valandą pasidžiaugti ramia žavios salos idilija. Būdamas skirta nešioti vieną iš žymiausių pasaulio karališkųjų vainikų, ji buvo bejėgė išvengti keliaujančio pardavėjo eilėraščių. Mano jautrias refleksijas suardė sunkių žingsnių bildeys gretimame kambaryje; jis skambėjo, kaip arklių kanopų dundys; tai buvo "Probenreiter", kuris balnojo savo Pegasą. Visa naktį aš gulėjau ten, medituodamas apie žemiškosios garbės tuštumą, visą naktį poetas-laureatas vaikščiojo po savo kambarį. Vienu metu tryptimas aptilo ir užėjo tylą. Paskui išgirdau atsidusimą ir duslaus balso murmėjimą:

Ich stehe hier auf Felsenstrand!

Ich stehe hier auf Felsenstrand! *)

Truputį vėliau aš išgirdau jį atidarant langą ir leidžiant nakties orui atvėsinti jo įkvėpimo ugnį. Mūsų kambariai buvo atidaryti ir patį balkoną, ir aš, atsargiai pakėlęs užuolaidas, galėjau matyti jį užlietą mėnėsienos, atsirėmusį į langą rėmą. Jo plaukai buvo pašiaušti, ir iš jo lūpų sklido neaiškus murmesys. Jis desperatiškai spoksojo į dangų, kur susimokėlės žvaigždės žinoviškai mirksėjo viena kitai; jis spoksojo į sodą, kur nakties vėjas kikendamas laskė tarp lapų. Bet jis nematė jų šaipymosi, iki pagaliau kažkuris gaidžiokas pasitėiravo senuosius gaidžius vištidėje, kuris būtų laikas, ir tada tiesiai jam į akis užgiedojo, kad naktis jau baigta, o jis dar nebuvo baigęs pirmojo posmo. Tada jis dar kartą sumurmėjo graudų

Ich stehe hier auf Felsenstrand! ir užtrenkė langą. Visi Pagano gaidžiai užgiedojo "Bravo! bravo!" bet Febas, Febas Apolonas, saulės ir poetų dievas, tuo metu įžengė į kambarį ir visas paraudo iš pykčio, pamatęs keliaujantį pardavėją nemokėsiškai tampantį jo lyrą.

Vėliau, pasirodžius kambarinei, aš gir-

*) Aš stoviu čia, ant uoloto kranto!

dėjau jį prašant atnešti kavos ir konjako. Nenuostabu, kad po tokios sunkios nakties ant "Felsenstrand" jam prireikė atsigavinti.

Pietų jis atėjo vėlai. Aš žvilgtterėjau į poetą; įdomus išblyškimas grubiam keliaujančio pardavėjo veidui buvo pridavęs šiek tiek inteligencijos, jo didelės akys po sunkiais vokais spoksojo, kaip dvi gestančios saulės. Visi jam reikė pagarbą, ypač dailioji lytis. Aš girdėjau jį prisipažįstantį savo kaimynui prie stalo, kad jam visada geriausiai sekasi improvizuoti, ir kad jis nemana atleisti savo įkvėpimo vadžių iki paskutinio momento. Jie išgėrė už jo žavų talentą, ir ką jis kukliai nusišypsojo. Jis nieko nevalgė, bet nemažai gėrė. Deserto metu jau buvo spėjęs atgauti savo spalvą, karštai kalbėjo su kiekvienu ir gėrė tostus iš dešinės ir iš kairės. Atrodė, lyg nedrįstų likti vienas su savo mintimis; vos tik kalbos aplink jį aptildavo, jis nugrimzdavo į gilių susimąstymą, ir akylus stebėtojas nesunkiai galėdavo pastebėti, jog rožės jo skruostuose slėpė aštirus dyglius, kurie badė jo sielą. Nes buvo jau dvylakta valanda; princėse buvo laukiama ketvirtą, o jis vis dar tebestovėjo, kaip Napoleonas ant šv. Elenos, vienišas ir apleistas su savo "Felsenstrand", tuščiai besidairęs po beribį poezijos okeaną ir nerandęs nė mažučio draugiško rimmo, kuris ištemptų jį į sekantį posmą.

Viešbučio pirmasis aukštasis pasidarė nebeapkaliamas; viename kambaryje buvo repetuojamos patriotinės dainos, kitas buvo

paverstas į dirbtuvę vėliavų ir vainikų, prie kurių buvo prisigėnėjamas aukos vardas ir ilgi kaspina. Aikštė buvo išpušta, triumfo arka baigta — ant viršaus patupdytas juodo kartono aras savo snape laikė baltą plakatą, kuriame raudonomis didžiulėmis raidėmis buvo išrašytas žodis "Willkommen". Vėliavų stiebų ir vainikų buvo pilna aikštė; net Nicolino, barzdaskutys ir "salassatore" (kraujo nuleidėjas), buvo nutarę prisijungti trilypę bendrovę, ir milžiniška Vokietijos vėliava plečė savo ties jo "salone". Aš pats nežinojau, kur dėtis, todėl nužingsniau į Villa Tiberio — gal ten rasiu bent truputį ramybės. Tačiau vos tik spėjau atsigulti savo mėgstamoje vietoje ant uolos briaunos, nuo kurios matyti Neapolio įlanka vienoje pusėje ir Salerno įlanka bei plačioji jūra antroje, kai mane užstojo ilgas šešėlis. Aš pažvelgiau aukštyn ir pamaciau patriotą per žiūronus spoksantį Neapolio pusėn. Įlankos viduryje buvo kažkas matomo, tačiau dėl šviesos atspindžių sunku buvo žiūrėti, kas tenai yra. Netrukus jis riktėlyje kažkokį šūkį, ir du kiti šnipai, kurie turėjo tupėti senojų bokšto viršūnėje, pakniopstomis atlėkė į sceną. Žinojau labai gerai, kas toluoje pasirodė — tai buvo didžioji "Scoppa" buriojanti namo iš Neapolio. Žinoma, aš nieko nesakiau, tebeturėdamas silpną viltį, kad jie gali ją per klaidą palaikyti laukiamam garlaivui, ir nusišukau į Mariną. Bet nelaimė, ir jie teisingai atspėjo, ir visi trys, susėdę šalia manęs, pradėjo ryti sumuštinį ir teršti Tiberiją. Aš atsistojuo

ir grįžau į Kaprį. Aikštėje sutikau savo draugą D., kuris taip pat buvo be nuotaikos; jis buvo beinas ir Mariną ir aš nutariau jį palydėti. Marinoje buvo taiku ir ramu, nepaisant didžiųjų įvykių. Seni vyrai sėdėjo atvirose valtys, megzdami tinklus, o berniukai, laukiamam princėsei vizitui neužsisvilkę daugiau drabužių, negu paprastai, žaidė su bangomis ir račiojo savo bronzinius kūnelius po smėlį. Prieplaukoje judėjimas vyko kaip visada, kada laukiama garlaivio; merginos stovėjo, siūlydamos parduoti karolių, gėles ir vaisius, užpakalyje laukė kantrūs asilai, jau pabalnoti, kad galėtų laukiamus svečius nunešti į miestelį. Mes jau buvome beužmirštą visą Vokietiją, kai mano draugas Alessio, prisidengęs akis ranka, pastebėjo, jog toluoje pasirodęs garlaivis buvo ne įprastas keleivinis iš Neapolio, o didesnis ir greitesnis. Aš žvilgtterėjau į laikrodį, buvo vos trečia valanda. Ir Marina pradėjo atbusti, žmonės pasipylė iš visų pusių. Mes pamatėme delegaciją, visu greičiu atsukbančią nuo kalvos, chorą jai pakulniui, o pačioje uodegoje — dvaro poetą, kuris, aišku nebuvo toks patenkintas, kaip mes, kad princėse savo vizitą paskubino visa valanda. Laivas tikrai plaukė didesniu greičiu, negu paprastasis garlaivukas, ir atrodė, jis buvo giliau paniręs vandenin, nes sustojo toliau nuo uosto. Iškilmingoji valanda artėjo; keliaujančio pardavėjo vadovaujama delegacija stovėjo ant tiltelio, išsiriikiavusi mūšiu.

(Bus daugiau)

Korp! Neo-Lithuania

Skyrių tvarko redakcinis kolektyvas: Kęstutis Gaidžiūnas, Dalia Maurukaitė, Eglė Žemgulytė, Benito Nausėda. Visą medžiagą siųsti: K. Gaidžiūnas, 347 High St., Kent, Ohio.

DARBĄ PRADEDANT

Paprastai, pradedant naują surengta puiki vasaros stovykla. Leidžiamas informacinis leidinys. Dabar pradedame Dirvoje leisti šį periodinį skyrių. Minėtos žinios sako, kad Korp! Neo-Lithuania yra aktyvi ir pajėgi studentijos organizacija, apjungusi gražų būrį jaunimo, jį vedanti PRO PATRIA šūkiu. Ir mes, kuriems tenka šį skyrių tvarkyti, būsim savo pareigą atlikti, jei tuo darbu Korporacijos gyvenimą dar pagyvinšim ir jos veiklą išplėsime.

Vivat, crescat, floreat Neo-Lithuania!

NEO-LITHUANIA SPAUDOS DARBE

Korporacija Neo-Lithuania Lietuvos akademiniame gyvenime nebuvo tik eilinė tarp daugelio įvairiaspalvių organizacijų. Ji buvo ir liko išskirtina savo aiškia ideologine pozicija. Kaip toliau, ji privalėjo pasirinkti organizacinę struktūrą, kuri teiktų galimybių ne vien jaunesniam studento laisvalaikio praleidimui ir tarpusavio bendravimui, bet ir jauno akademiko auklėjimui, visuomeniniam brendimui.

Ideologinė organizacija iš savo narių reikalauja ne vien žinotumo savo ideologijos, tikėjimo jos siekimams, bet ir tinkamo pasirošimo būti gerais to ideologijos reprezentantais. Gi ideologijos reprezentantas, korporacijos nuomone, neturi būti vienas iš daugelio ideologijos fanatikas. Jis dar turi spindėti savo asmenybe, savo vidine jėga, kartu ir savo humanišku, tolerancija. Jis privalo turėti platesnį visuomeninį akiratį, negu siauras savo srities specialistas.

Korporacija Neo-Lithuania nebuvo uždariusi savos ideologijos uždavara. Tai būtų priešinga pačiai ideologijos esmei. Ji nesavino tik sau tautinės ideologijos reprezentanto titulo. Kaip tik priešingai, ji stengėsi tą ideologiją skiepyti ne tik savo narių tarpe, bet skleisti ją plačiai ir toli už akademinių sienų. Šiam tikslui ir savo narių auklėjimui korporantai aktyviai jungėsi ir spaudos darbe. Be visos eilės korporantų, iškilusių žurnalistikos srityje, pati korporacija taip pat leido savo spaudo.

Kaip ir visuomet, kuklesni užsimojimai, jei tik nugalimas mažavertiško kompleksas, virsta dideliu ir vertingu darbu. Taip ir su korporacijos leidiniais.

Vos metams praėjus nuo įsteigimo, 1923 m. jau pradėdama leisti nereguliarus korporacijos biuletenis "Jaunoji Lietuva". 1929 m. leidimą perėmė moksleivis Jaunosios Lietuvos draugovės, tačiau pats leidinio redagavimas liko korporantų rankose, kol 1930 m. srovinės kuopelės gimnazijose buvo uždraustos ir "Jaunosios Lietuvos" leidimas laikinai sustabdytas.

Po to pradėtas leisti akademinis laikraštis, jau repuliariai, du kartus į mėnesį. Iš studentiškos problemoms gvildinti skirtas savitarnos neutilgo išsivystęs akademinis kultūros žurnalas "Akademikas", lankęs skaitytojus du kartus į mėnesį. Jis greit įsigijungė į pirmiečių Lietuvoje leistų žurnalų eilę.

Tenka pastebėti, kad nėra tai dažnas atsitikimas studentiško gyvenimo istorijoje, kad viena kuri studentų organizacija sugebėtų išleisti rimtą, visuomenėje išpopuliarėjusį ir prijigusių kultūrinį žurnalą.

Bazuodamasis savo akademine paskirtimi "Akademikas" sugebėjo suburti gerą bendradarbių būrį. Žurnalas davė visapusišką Lietuvos kultūrinį, visuomeni-

nių bei akademinių laimėjimų pilną vaizdą. Atrodo, kad kaip tik tokio žurnalo stoka pasigendama ir šiandien, sprendžiant iš tuo reikalo pasisakymų spaudoje.

Pradėjus leisti "Akademiką", tektų dar pažymėti būdingą reiškinį, kad jam redaguoti nebuvo ieškoma prityrusio vilko atsakingam darbui vykdyti ir patį leidimą organizuoti. Pirmuoju redaktorium buvo parinktas labai gabus, bet dar vos į korporaciją įžengęs junioras Antanas Valiukėnas. Tą uždavinį jis taip gerai atliko, kad prieš laiką buvo pakeltas į seniorus.

"Akademiką" redaguodamas, A. Valiukėnas įsigijo puikų stažą ir po to jau jis pasireiškė Lietuvos Aido redakcijoje, o kurį laiką buvo ir politinio žurnalo "Vairio" redaktorium. A. Valiukėnas buvo kankinimo mirtim bolševikų rankose.

"Akademiko" leidimą sustabdė bolševikų okupacija. Aišku, šiandien tik prabėgomis galima paminti to žurnalo leidimo faktą. Jo vaidmeniui tiek akademine, tiek kultūriniai visuomeninėje plotmėje nušviesti, reiktų po ranka turėti to žurnalo rinkinius, kurių, deja, vargu kas bus atsivežęs.

Išįbuoti "Akademiko" laimėjimais, korporantai negalėjo likti nesiėmę naujos iniciatyvos atgaivinti žurnalą moksleiviams. Jis buvo reikalingas, kad ideologiniai brestančiai jaunuomenei būtų suteikta galimybė pačiai rasti vietos savo talentui, savo siekiams, savo ideologinei vizijai išreikšti. Tuo tikslu 1935 m. vėl buvo atgaivinta "Jaunoji Lietuva", jau kaip mėnesinis žurnalas moksleiviams. Tai buvo turinėjantis ir aktyvus moksleivijos kurybinių jėgų veidrodys. Atgaivintą "Jaunąją Lietuvą" pradėjo redaguoti M. Šeškus, vėliau St. Jakštas, A. Siliūnas.

Prie korporacijos spaudos tenka priskirti ir gerai iliustruotas, ideologinės bei korporacijai brangios istorinės medžiagos dešimtmečio leidinius. Šis leidinys jau buvo skirtas daugiau saviems reikalavimams. Atrodo, kad panašaus leidimo, atšviežinto naujais straipsniais, susilauksime ir tremyje.

Po ilgesnės pertraukos, korporacijos gyvėjanti veikla rodo tendencijų ir polinkių atgaivinti senas spaudos darbo tradicijas. Štai jau pasirodė pirmasis, kad ir dar nedrąsus, bet jau daug žadantis korporacijos biuletenis. Ir čia būdinga, kad jame reikišia pačios jaunosios korporacijos jėgos. Tai patys geriausi ženklai, kad šį darbą dirbti darbininkų užteks. O gal ir "Akademiko" susilauksime. Ir lieka tik tikėti, kad žodis taps kūnu. J. Č.

Tik Dirvą skaitydamas sužinosi, kaip gyvena viso pasaulio lietuviai.

MŪSŲ VEIKLA

METINĖS ŠVENTĖS

Clevelande — spalio 25 d.
Chicagoje — lapkričio 8 d.
New Yorke — lapkričio 15 d.
Kolegės ir kolegos, pasistenkime dalyvauti bent vienoje iš šių švenčių. Aplankykime savo senus draugus, sudarykime naujas pažintis.

Metinė šventė yra Korp! svarbiausias metinis įvykis. Prisidėkime prie šios kilnios metinių švenčių nuotaikos.

Visi į metines šventes!

IS NEOLITHUANŲ GYVENIMO NEW YORKE

Initium semestri

Jaunųjų neolithuanų grupė New Yorke, dar vis tebegyvendami neužmirštamais stovyklos prisiminimais, rugsėjo 20 d. suruošė initium semestri Vienybės rezidencijoje. Sekdami stovyklos pavyzdžiu, jaunieji korporantai patys pasigaminę "punčą" ir juo labai puikiai pavaišino svečius. Buvo pravesta, stovyklos pavyzdžiu, programa, kaip dainos, žaidimai ir kt. Pobūvio salę puošė didžiulis "Naktibalda II" užrašas. Kadangi dauguma svečių nesuprato užrašo reikšmės, todėl buvo papasakota apie vasaros stovyklą Cape Cod ir kokį vaidmenį "Naktibalda" toje stovykloje vaidino.

Aišku, svečių buvo tikėtasi daug, tačiau niekas netikėjo, kad jų prisirinks dvigubai. Buvo labai apgailestauta, kad Juozas Tysliava Jr., nors pats buvo aktyvus šio pobūvio ruošėjas, tačiau dėl techniškių kliūčių negalėjo pasirodyti Elvio "Juozo" Preslauskio rolėje.

Didžiausia padėka tenka poniam V. Tysliavienai, kurios rūpestingumą ir paslaugą jaunieji neolithuanai, o kartu ir svečiai, labai pajuto.

Metinė šventė

Korp! Neo-Lithuania metinė šventė įvyks lapkričio 15 d. naujoje Mąspeth lietuvių salėje. Šventės programa susidės iš iškilmingo posėdžio, kurio metu juniorai bus keliami į seniorus, vaišių ir linksma vakario. Laukiama svečių, jaunųjų neolithuanų iš Clevelando, Chicago, Bostono ir kitur, nes stovykloje buvo sutarta, tokių iškilmių metu vieniemis kitus lankyti.

Tenka pažymėti, kad New Yorkas labai aktyviai organizuojasi vykti į Clevelando metinę šventę, kuri įvyks spalio 25 d. Taip pat žada aplankyti ir Chicago į metinę šventę, įvyksiančią lapkričio 8 d.

New Yorkas tikisi, kad Clevelandas ir Chicago atsimokės tuo pačiu ir dalyvaus jų šventėje.

D. M.

NEO-LITHUANIA CHICAGOJE

Vasaros metu buvo suruoštas juniorų susipažinimo vakaras. Dalyvavo gražus būrelis būsimųjų neo-lithuanų, kuriems korporacijos dvasios, idėjų, ir susigvenimo gyvą pavyzdį davė jaunieji ir vyresnieji korporantai.

Laiką praleidome linksmai, nuotaikingai.

Jaunų jėgų nenumalšinsi, ir todėl studentai neo-lithuanai, grįžę iš vasaros stovyklos studijų dienų, kurias praleido prie Atlanto, surengė šaunų stovyklos uždarymą Chicagoje.

Susirinkusius vyresniuosius ir kolegas stebino stovyklautojų drąsumas, veržlumas, pravestos dainos, juokai, bendras susigvenimas. Nutarta, kad tokių stovyklų tolimesnių ruošimas yra būtinas ir joms rūpestingai ruošiamasi.

Kol Stasys Švedas, juniorų tėvūnas Chicagoje, turėjo sunkią operaciją. Miela, kad dabar jau sveiksta. Pasigenda jo ne vien tik juniorai, bet ir visi kiti korporantai.

Neo-Lithuania Informacinio Biuletenio redakcijai palengvinant, buvo sudaryta administracinė

GREETINGS AND BEST WISHES

To Our Friends and Patrons
For a Pleasant Holiday

CANADA DRY GINGER ALE

EX 1-8800

grupė, kurios vadovu yra kol. B. Juškus. Prenumeratą ir paramą prašau siųsti: B. Juškui, 7143 So. Troy St., Chicago, Ill.

Naujas informacinis leidinys pasirodys spalio paskutinėmis dienomis. Laukiame žinių iš centro valdybos ir skyrių.

NEO-LITHUANIJOS JAUNIAUSIOJI ATŽALA

Taip vadinu Neo-Lithuanijos Los Angeles skyrių, nes jis jauniausias visoje mūsų korporacijoje. Jis toks jaunas, jog dar patys kolegos nepilnai žino, kas šiam skyriui priklauso.

Lig šiol neturėjome nei organizuotų susibūravimų, nei bent vieno formalaus susirinkimo. Tiesioginiai sakant, Los Angeles Neo-Lithuanijos skyrius dar vystymosi eigoj. Sąrašas būsimųjų korporantų savaitgaliais papildomas. Šiaip, savaitės eigoj, jis gali manoti piniginių, visad "pasiruošęs" priimti naują narį.

Kol kas mūsų skaičius tik penki. Tačiau pilnai tikimės, jog dabar, po vasaros atostogų, susilauksime keleto naujų narių.

Miela, kad Los Angeles yra dar ir septyni seni neo-lithuanai, kurie šio mūsų kolonijoj lietuvių plačiai pažįstami ir gerbiami dėl jų veiklaus darbo lietuviškoje organizacijoje.

Sie septyni senieji, mums, jauniems, pažadėjo visokią paramą, patarti įvairiais korporacijos reikalais, ir net perduoti korporacijai dalį dar būsimųjų Los Angeles tautininkų namų.

Mes neturime jokių abejonių, kad Los Angeles Neo-Lithuanijos jaunoji atžala augs (narių skaičiumi bei įtaka), klestės, ir net bus būdingas pavyzdys kitiems skyriams.

Benito Nausėda

GREETINGS AND BEST WISHES

To Our Many Friends

JIM CONNELL CHEVROLET, INC.

SEE THE NEW 1959 CHEVROLET

THE FINEST EVER BUILT

14481 Euclid Ave.

UL 1-3300

INFORMACIJOS IŠ KAIRO (7)

SPĄSTAI UŽSIDARO

Tą rytą britų žvalgyba gavo du telefoninius pranešimus, kurie turėjo lemti 8-sios armijos ir John Epplerio likimui.

Vienas jų buvo iš britų armijos išdininko. Jį priėmė majoras Sansomas.

— Kaip? — paklausė jis nustebejęs, — daržovių pirklys?

— Taip, daržovių pirklys, graikas Andriulidakis. Turi krautuvę prie Zamaleko. Didžioji jo klijentų dalis gyvena plaukiojančiuose namuose ant Nilo. Vakar pas jį atėjo vienas vyras, nupirko krūvą prekių ir sumokėjo anglų svarais. Dabar tas pirklys atėjo pinigų keisti. Ar žinote kiek, pone majore? Nenustebkiet. Trys šimtai. Ir visi — jau žinomais, gražiaisiais penkių svarų banknotais.

— Ar manote, kad jis pirkėją atpažintų?

— Dar daugiau. Jis pats prekes nugabeno į plaukiojantį namą. Jis dar tebėra čia.

Sansomas griebė diržą su pistoletu.

— Saugokitė jį, kaip savo akį. Aš netrukus atvyksiu.

Ką jūs pasakytumėte?

Antrasis pranešimas buvo iš svetimos įstaigos. Kai žvalgybos viršininkas pakėlė ragelį, prabilo "žydų agentūros" ryšininkas.

— Kaip girdėjau, Kaire ieškote vokiečių šnipų? — pasakė jis.

— Taip? — nustebimas.

— Dar girdėjau, — tęsė antrasis nesumišęs, — kad ieškote vyro, kuris Kaire per daug išleidžia anglų pinigų.

— Jūs labai daug girdėjote, — pasakė anglas.

— Taip, taip, mes turime savo šaltinius. Bet pasakykite, pone viršininke, ką jūs į tai atsakytumėte, jei aš papasakočiau, kad čia turiu jauną damą, kuri savo rankose laiko dvidešimt penkis svarus sterlingų banknotais, kuriuos ji tik prieš porą valandų gavusi iš vieno vyro. Ir ką jūs pasakytumėte, jei aš praneščiau, kad minėtas vyras šią naktį yra susitaręs susirūti radijo siųstuvu — ir kad toji dama yra pasiruošusi jums jį tuojau įduoti?

Viršininkas nenoromis užtęsė mažą pauzą, prieš atsakydamas. Šį rytą, pusryčių metu, jis buvo pervežęs kasdieninius slaptošios radijo sekimo tarnybos pranešimus ir, be abejonės, skaitęs pastraipą apie paslaptįgajį Kairo siųstuvą: "Šaukia vėl, tačiau tik trumpais signalais su didėlėmis pertraukomis. Priėmimo stotis greičiausiai nepasiruošusi. Labai abejotina, kad būtų galėjęs perduoti ilgesnį pranešimą".

— Vyruti, — pasakė viršininkas iš telefono ragelį, — aš pasakyčiau, kad britų armija, nekaltant jau apie vyriausybę, jaunačiai damai būtų labai dėkinga.

Kur aš galiu su ja pasikalbėti?

— Už dvidešimties minučių ji lauks ties savo butu, — atsakė "žydų agentūros" ryšininkas.

"Mums reikia jo gyvo"

Du pirštai vienu metu parodė vyrą, kurio britų žvalgyba jau ištisas savaites karštai ieškojo. Majoro Sansomo grupė nedelsdama išskubėjo į Nilo pakrantes. Visą rajoną apsupo pistoletais, šautuvais ir kulksvaidžiais apsiginklavę vyrai. Upe plaukė patrulių laivelis. Prieš duodamas ženklą puolimui, majoras Sansomas dar kartą sušaukė savo žmones.

— Atrodo, — pasakė jis, — kad mes žnyplėse pagaliau turime vokiečių šnipą, kurio taip ilgai ieškome. Mes turime jį paimti gyvą, jį ir antrąjį drauge gyvenantį vyrą; jie greičiausiai turi nuodų arba kitokių savižudybės priemonių suėmimo atvejui. Mes turime sutrukdyti, kad jie patys arba vienas kito nenužudytų. Mes turime labai greitai veikti, kad jie negalėtų sunaikinti nei siųstuvu, nei dokumentų. Taigi, nešaudyti, o jei prireiks tai taip, kad jie liktų gyvi. Mums reikia jo gyvo.

Penkiomis minutėmis vėliau Eppleris pabudo nuo pirmojo šautuvo buožės smūgio į duris. Jis pribėgo prie Monkasterio ir jį pažadino.

— Greit! — pasakė. — Jie ateina.

Rankoje jis laikė monetą.

— Galva ar skaitmuo? — paklausė.

— Galva, — atsakė Monkasteris, kuris žinojo, kad tai reikšia gyvenimą ar mirtį. Anglams šautuvų buožėmis energingai besidaužant į duris, Eppleris sviedė aukštyn pinigą. Moneta nukrito ant grindų, ir Eppleris ją pakėlė.

— Skaitmuo, — pasakė. — Tu pralaimėjai. Dabar pasitikiu tavo sumanumu.

Monkasteris buvo niūrus. Jis nuėjo į vonios kambarį, paėmė skutimosi peiliuką ir įsikio į švarko rankovės pamušalą.

— Gera! gerai, — teatsakė. — Aš juos sulaukysiu, — pasakė Eppleris. — Tu niek apačioje ir atidaryk angas. O paimi — tu žinai, ką reikia daryti. Dėl Vokietijos!

Monkasteris tylėdamas linktelėjo galva ir dingo apačioje. Pačiu laiku. Nes durys atsivėrė, ir vidun įsiveržė britų žvalgybos kariai.

— Rankas aukštyn ir nesi prieštinti! — pasakė majoras Sansomas.

Pora kojinių

— Saugokitės! — sušuko vienas. — Jis rankoje turi granatą! Tą akimirka Eppleris sviedė. Kažkoks mažas, tamsus daiktas nuskrido oru. Visi krito ant grindų.

Tačiau tai, kas atsimušė į majoro Sansomo veidą, buvo tik pora kojinių. Eppleris, griebęs pirmąjį pasitaikiusį daiktą įsi-veržėms sulauktyti, pasinaudojo sumišimo sekunde ir šoko angon, kuri vedė į viršutinį dešį.

Jis neturėjo laimės. Viršuje stovėjo kareivis, nukreipęs į jį šautuvą. Eppleris šoko prie langų, norėdamas išnerti Nilan. Bet ir prie lango stovėjo kareivis.

Nusivylęs apsidairė. Tada su-dejavė. Šautuvo buožė buvo stipriai sutrukusi jo inkstų sritį.

— Rankas aukštyn! — pakartojo seržantas. — Baik kvailys, mes turėsime tave sušaudyti į gabalėlius.

Eppleris pasiliko bestovis, su-dejavė ir atsiskuko į majorą Sansomą.

— Sveikas, Amr Bey, — pasakė majorui, kurį buvo susipažinęs "Kit-Kat" bare, kaip egiptietį koptą.

— Sveikas, Gaafer Effendi, — atsakė majoras. — Gali ramiai eiti su manimi. Čia reikalai jau baigti.

Jie nusigabeno Epplerį į krantą, po valandėlės rado ir Monkasterį, ir abu susodino kelionei į Maadi, tardymui. Ten sėdėjo žmonės, kurių uždavinys buvo suimtuosius prakalbinti.

Paimkite siųstuvą krantan ir gerai ištrinkite, — įsakė majoras Sansomas saviems. — Ir veltį taip iškrėskite, kad neliktų nepajudinta nė viena dulkė.

— Reikės žvejų tinklo, sir, — pastebėjo seržantas, mostelėdamas ranka plaukiojančio namo pusėn. — Bus darbelio namams!

Monkasteris buvo savo uždavinį atlikęs. Jis buvo atidavęs angas ir, dabar valtis su siųstuvu ramiai skendo į Nilo dumblą. Eppleris patenkintas nusigabeno, tai pastebėjęs.

(Bus daugiau)

MARGUTIS

yra pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išeina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

MARGUČIO metinė prenumerata \$3.00.

CLEVELAND APYLINKĖSE

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos

suvažiavimas įvyksta spalio 11 d., 4 val. p. p. Manger Hotel (Mather Room, telef. TO 1-2345), 1802 East 13 St. Suvažiavime dalyvauja visi draugijos nariai ir rezidentai su šeimomis. Šeimų nariai bus speciali programa. Maloniai kviečiami ir visi kiti Ohio lietuviai gydytojai, kurie oficialiai dar nepriklauso draugijai. Suvažiavime bus aptartos tolimesnio veikimo gairės.

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija per keletą savo veiklos metų užsirekomendavo kaip veikli profesinė organizacija, jautriai remianti lietuvių kultūrinius reikalus. Ji yra veikliausia iš visų Amerikos lietuvių gydytojų draugijų, nors skaičiumi ir nėra gausi.

Sveikindami suvažiavimą, mes linkime jam darbingos nuotakos, kad ir ateityje Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija šviestų pavyzdžiu kitoms profesinėms,

AMERIKOS LIETUVIAI ir angliškųjų skolinių ŽODYNAS

Knyga, kurios visi laukė, bet labiausiai tai Valparaiso Universiteto ir kitų universitetų bei kolegijų buvusieji lietuviai studentai. Ji yra pirmoji knyga, kurioje plačiai aprašomos aukštosios mokyklos, lankytos senosios Amerikos lietuvių inteligentijos: aprašomi ir veikusieji tose mokyklose lietuvių kalbos kursai; aprašoma ir pati inteligentija. Be to, daug pasakyta apie tuometinės lietuvių spaudos kalbą, apie privatus ir parapines mokyklas, kuriose buvo dėstoma lietuvių kalba. Antroje knygos dalyje eina Angliškųjų skolinių žodynas, kuriame daug duodama gvyosios kalbos pavyzdžių, labai aiškiai parodančių šnekamąją Amerikos lietuvių kalbą.

Knyga didelio formato, 366 psl., kietais viršelais, gerame popieriuje, kainą tik \$5.00. Rašykite: Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St., Chicago 8. III.

ypač gydytojų, organizacijoms, kurios, reikia tikėtis, tuo pavyzdžiu paseks.

Svečiai Dirvos vakare

Tarp svečių iš kitur Dirvos vakare Slovenian salėje matėsi šie: dainininkė S. Adomaitienė iš Chicago. Ji buvo pirmutinė tremtinė, dainavusi Clevelande, kai tik pradėjo iš vakarų Europos lietuviai suvažiuoti.

Jonas Rouika iš Columbus, seniau gyvenęs ir plačiai darbavęs organizacijose Clevelande. Jis yra didelis Dirvos prietelis iš seno.

Iš Michigano buvo atvykę Christiana Lodge kurorto savininkai p.p. Linkai. P. Linkus prieš kelis metus buvo A. L. Tautinės Sąjungos centro sekretorius. Gyvenęs Chicagoje, prieš trejus metus jie įsigijo minimą kurortą prie Christiana ežero.

45 metai lietuvių salės bendrovei

Spalio 4 lietuvių salės bendrovė minėjo savo 45 metų įsteigimo sukaktį, sukviesdama dabartinius akcininkus pasivažinti. Ta proga buvo surengta trumpa programa, kurioje dalyvavo komikas Vitalis Žukauskas iš Brooklyn, pasakęs įvairių senies lietuviams suprantamų juokų, ir vadovavo programą. Dainas ir muziką išpildė Julius Kazėno vadovaujamas oktetas ir trys akordeonistai. Pianu dainoms akompanavo Jeanette Janauskaitė. Ji tik viena programoje buvo amerikietė, visi kiti nauji ateiviai.

Ir keista, nors mūsų senieji lietuviai neina į naujųjų rengiamus vakarus, visai numojo į gražius parengimus, šį kartą, klausydami "dypukų" pildomos programos.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

TRUCK DRIVERS UNION LOCAL NO. 407

WILLIAM J. WELCH, SEC'Y-TREAS.

2070 East 22nd Street

CLOSE — OUT SALE
ON 1958 DODGES AND PLYMOUTHS

SEE THESE BEAUTIFULL CARS
OHIO'S LARGEST DODGE AND PLYMOUTH DEALER

JALOVEC MOTORS

2223 Superior Avenue MA 1-0353

Nedelsk nė vienos dienos, bet šiandien pat siųsk 1 dolerį ir užsisakyk metams jau aštuntus metus šiame kontinente einantį iliustruotą humoro-kritikos žurnalą

PELEDA

Išsina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn. Rašykite dar šiandien: PELEDA, 231 Wallace Ave. S., Welland, Ont., Canada.

gramos, tiesiog gerėjosi. Jeigu jie eity į kitus "dypukų" vakarus, paklausti jų dainų ir vaidinimų, turėtų daug malonumo dažniau. Ir salės visada galėtų būti užpildytos publika, jei šimtai senųjų prisidėtų prie naujųjų.

Mokyklos tėvų ir rėmėjų dėmesiai

Spalio 12 d. 11:30 (tuoj po sumos) šv. Jurgio parapijos salėje šaukiamas Vysk. M. Valančiaus vardo liuanistinės mokyklos metinis tėvų susirinkimas.

Sienotvarkėje ataskaitiniai ir pranešimai, Komiteto ir Kontrolės komisijos rinkimai bei kiti svarbūs klausimai.

Prašome visus tėvus parodyti reikiamą dėmesį savi liuan. mokyklai ir aktyviai susirinkime dalyvauti.

Ramovėnių žiniai

Sekmadienį, spalio mėn. 12 d., 11 val. lietuvių salėje (apačioje) šaukiamas visuotinis narių susirinkimas.

Dienotvarkė: a) valdybos pranešimai, b) kariuomenės šventės klausimai, c) klausimai ir sumanymai.

Visų ramovėnių prašoma kuo gausiausiai dalyvauti.

Ramovės Valdyba

LB II apylinkė

Išsikursi dar tik prieš kelis mėnesius Naujosios parapijos ribose, kaip naujokė, be abejo turi daug rūpesčių, naujus narius verbuodama ir bendrai savo veiklą plėsdama. Berods, pirmas šios apylinkės didesnis pasireiškimas yra buvęs Lietuvių dienos rengimas kartu su pirmąją apylinkę. Kiek lietuvių toje dienoje dalyvavo iš vienos ir iš antros apylinkės sunku pasakyti, bet, kad tik toks bendras rengimas yra prisidėjęs prie gražaus pasisekimo, niekas irgi negalėtų abejoti.

Antrosios apylinkės valdyba nuosirdžiai dėkoja muzikui Alfonso Mikulskiui ir jo vadovaujamam Čiurlionio Ansamblui gražiai, kaip visados, išpildžius Lietuvių dienos programą, visiems sportininkams ir jų vadovams L. Kasperavičiūtei, Alg. Bielskui ir J. Vadopalui, idomiai ir gražiai atlikusiems savo programos dalį, visiems dalyvavusiems lietuviams ir ypač tiems, kurie tiek daug yra prisidėję savo darbu, būtent: A. Aidis, A. Beržinskis, R. Bridžius, J. Balbotas, Ig. Gatautis, A. Mikeliūnis, B. Nainys, J. Nasvytis (jis pats vienas šioje apylinkėje surinko visus skelbimus programai), C. Navickas, L. Staškūnas, V. Valys, V. Stasas, J. Žukas, O. Juškeienė, L. Jucaitenė, Gelazienė, E. Mikšienė, E. Nainienė ir St. Stasienė.

Pastaruoju metu antrosios

VISI CLEVELANDIEČIAI KVIČIAM I DAINOS PUOTĄ!!!

Sol. VACL. VERIKAČIO ir JO KVARTETO KONCERTAS

IVYKS 1958 M. SPALIO 25 D. 7 VAL. SLOVENŲ SALEJE.

PO KONCERTO ŠOKIAI IR VAISĖS.

BILIETAI PO \$2.00 IR \$1.50 GAUNAMI SPAUDOS KIOSKE IR PAS PLATINTOJUS.

Rengia Clevelando Stud. At-kų D-vė

apylinkės valdyba yra įsteigusi kultūros sekciją, kurioje sutiko darbuotis: R. Brazaitienė, V. Jurgelis, B. Juodėnienė, Z. Kudokienė, E. Nainienė, R. Ramanauskienė ir St. Stasienė. Ši kultūros sekcija savo pirmininke išsirikino Z. Kudokienę.

Valdyba, pasitarus su kultūros sekcija, nutarė rengti Naujų Metų sutikimą Naujosios parapijos salėje. Kaip jau visiems žinoma, šios parapijos klebonas kun. J. Angelaitis ir jo bendradarbis kun. dr. K. Širvaitis daug darbuojasi, kad greičiau būtų pastatyta graži, moderni mokykla ir puošni salė, kurių pastatams jau baigiami iškasti pamatai. Aišku, kad šia sale šiais metais dar negalėsime pasinaudoti. Todėl Naujų Metų sutikimas įvyks dar senoje salėje, bet ji bus gražiai išpuošta. Valdyba maloniai prašo visas organizacijas esančias šios apylinkės ribose susilaukyti nuo Naujų Metų sutikimo rengimo.

P. A. M.

A. Zdanis,

Dirvos bičiulis, praleidęs vasarą Clevelande, vėl išvažiuo žiemoti į Floridą. Jo dabartinis adresas: 1911 Mayo St., Hollywood, Fla.

Jonas P. Vaičaitis

persikėlė gyventi į Akron, Ohio ir dirba Goodyear Aircraft Corp. lektuvų dalių projektavimo skyriui. Jo dabartinis adresas: 2250 18th St., Akron 14, Ohio, telef. SH 5-2697.

Lituanus vakaro

Clevelande metu studentija turėjo gerą progą pamatyti visus savo bičiulius, kurių negausu būrys susirinko į lietuvių salę, kad paremtų studentų darbus. Jiems priklauso nuosirdi padėka už jų atsilankymą ir vakaro pelną, kurio liko \$38.64.

Rengėjai stengėsi suruošti kiek galima puikesnį vakarą, kurio pasisekimui padėjo visa eilė jaunimo darbų rėmėjų. Esame nepaprastai dėkingi DIRVAI už jos veltui spausdintus skelbimus,

JUOZO MIKONIO NAMŲ PIRKIMO-PARDAVIMO ĮSTAIGA

EAST SHORE REALTY

780 E. 185 St. Telef. IV 1-6561. Namų telef. MU 1-2154

Jūsų patarnavimui atidaryta kiekvieną dieną. Mes tarpininkaujame namus įsigyti ten, kur Jūs pageidaujate.

Namų įsigysite — niekad nesigailėsite!

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

reklamas ir kitus saudos darbus. Visą laiką buvo patirta ypatinga DIRVOS parama šiam bendram studentų reikalui. Padėka priklauso Radijo Klubui ir Darbininkų už žinias apie vakarą.

Dėkojame programos dalyviams — aktoriams Juozui Akstinui, pakelusiui tolimes kelionės vargus ir atvežusiui puikią programą, mūsų baletu šokėjai Teresėlei Stasaiti, parodžiusiai savo talentą, ir Chicago akademikų skautų kvartetui (D. Bartuškaitė, Z. Bilūnaitė, A. Klorė ir R. Korzonui) ir jo vadovui K. Jauniškiui už programos atlikimą ir visų kelionės bei panašų išlaidų (viso \$100) paskyrimą LITUANUS žurnalui.

Ypatingą padėką reiškiamė vakaro šeiminkinei Onai Jokubaitienei, su dideliu rūpestingu

DĖMESIO! GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiunčia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius į Lietuvą ir visas Rusijos sritis, apmokant muitą sūntėjui. Gavėjas nieko neturi paimokėti.

Galima siųsti iki 44 svarų, jeigu persiunčiam "ji daiktai telpa dėžėje, kurios d. dis nustatytas JAV pašto taisyklė. Maistą kartu su rūbai siųsti neleidžiama."

Nepatikekit sav. brangių siuntinių į neaiškias, išlaidas tarpininkauti rankas

Globe Parcel Service Inc. siunčia su Inturisto įgaliojimais. Siuntiniai pilnai apdrausti.

Siuntėjų patogumui turime gerų vilnonių medžiagų, ody, skarų, skarelų, batukų. Šios prekės parduodamos siuntėjams savikaina.

Adresas: 1313 Addison Rd. Kampas Superior ir E. 71st St. Tel.: UT 1-0896

PRANEŠAMA... NATIONWIDE'S naujas

ŠEIMOS DRAUDIMAS

Vienas gyvybės draudimas padengia visą jūsų šeimą... net automatiškai kiekvieną naują prisidėjusį (po 14 metų dienų) NE KIEK NEPADIDEJANT už mokamą vieną draudimą!

PAULINA MOZURAITIS, Agentas SK 1-2183

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Svarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas.

Parduodami amžini akumuliatoriai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352. Nakties telef.: LI 1-4611.

mu paruošusiai svečių priėmimą, ir visoms ponios, prisidėjusioms prie bufeto: Iešmantienė, Beržinskienė, Muliolienė, Šenbergienė, A. Gelazienė, Laniauskienė, Sniečkienė, Orintienė, Priokkienė, Gelazienė, Žukauskienė, Garliene, Nevickienė, Staškūnienė, Mažonienė, Mokuviene, Juodėnienė, Ramanauskienė.

Dėkojame sceną sutvarkiusiam Vaidilos Teatro administratoriui Ignui Gataučui ir vaišių salėje dirbusiems Leonui Kazėnui, inž. R. Veitui ir J. Margevičiui.

Tikimės, kad mūsų bičiuliai smagiai praleido laiką, o tie, kurie neturėjo tos malonios progos dalyvauti vakare, gailisi, kad nebuvo.

Rengėjai

Lituanus žurnalą

20 dolerių auka parėmė JAV Liet. Bendruomenės Clevelando 2-sios Apylinkės Valdyba per jos pirmininką Povilą Mikšį, tuo tapdama žurnalo Garbės Rėmėju.

PARDUODAMI NAMAI

Grovewood Ave. dviejų šeimų 5x5, du garažai, gaso pečiai, gražus, didelis sklypas. Prašo \$21,000.

Lucknow Ave. iš E. 156 St. 7 kamb. colonial, garažas, gaso pečius. Prašo \$14,900.

Lancelot Ave. iš 8 kamb. colonial, garažas, gaso pečius, gražus sklypas. Prašo \$12,500.

Beverly Hills šeši nauji pačio Kovac statyti bungalow ir colonial nuo \$20,000 iki \$30,000.

Saukite Paul Mikšys namų telef. LI 1-8758 arba office

Kovac Realty
960 E. 185 St.
KE 1-5030

Mirė Ant. Zaloga,

vyresniosios kartos ateivis, suaukęs 76 m. amžiaus. Priklausė eilei lietuviškų organizacijų, padėjo keletai tremtinių iš Vokietijos atvykti į JAV.

J. P. MULL-MULIOLIS

Seniausia lietuviška namų pirkimo-pardavimo agentūra Clevelande 6606 Superior

Šv. Jurgio parapijoje

1 šeimos, 5 dideli kamb., garažas, labai švarus ir gerai prižiūrimas namas \$8,400.

2 šeimų po 7 kamb. gerame stovyje \$13,900.

Šv. Kazimiero parapijoje

1 šeimos 6 kamb., 2 mūrinių garažai — tinką dirbtuvei \$8,500.

1 šeimos 8 kamb., 2 garažai, įmokėti \$1,000.

Naujoje parapijoje

Skanėstų — maisto produktų krautuvė. Vynas ir alus. Gerai išvystyta prekyba patogioje vietoje \$6,000.

Lyndhurst

1 šeimos 4 kamb. žemai, išbaigtas antras aukštas, šildomas garažas, gražus sklypas 50x150 netoli Mayfield Rd. \$17,500.

Bratenahl

Mūrinis 9 kamb. namas, pristatyti garažai, gražus kiemas ir sodas \$24,000.

Eddy Rd. — St. Clair

2 šeimų, dideli kamb., labai gerame stovyje viduje ir iš lauko.

1 šeimos, 3 mieg., 2 garažai, neseniai dažytas. (77)

Bendradarbis

Algimantas Dailidė
UT 1-2345 HE 1-8516

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

3 1/2 %

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIn 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvairių garsiakalbių. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausyti muzikos, lietuvių radijo valandėlių. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksime, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vesinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue 936 East 185 St.
EN 1-1763 KE 1-7770

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

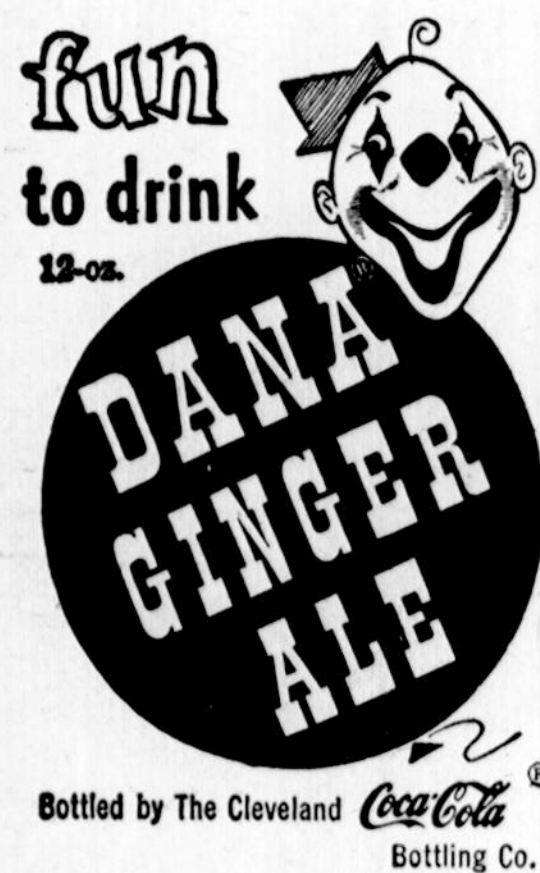
Vokietijos lietuvių nuomonė

Vokietijos Lietuvių Bendruomenės leidžiamose Informacijos apie PLB seimą taip rašoma: Kaip išrinktoji PLB Valdyba, kurios būstinė bus Toronte, Kanadoje, galvoja savo veiklą organizuoti, irgi dar nėra žinoma. Tačiau neabejotinai reikės daug pastangų, kol PLB valdyba rasti tinkamus metodus santykiams bei bendradarbiauti su paskirto krašto Bendruomenėmis, kurios daugelyje atvejų savuose kraštuose yra registruotos draugijos ir pirmoje eilėje privalo prisilaukti savo gyvenamojo krašto įstatymų.

Ryšium su dar turėsiame nusistatyti PLB Valdybos pobūdį bei darbo metodus, PLB Vokietijos KV, siūdamas savo nuostatus sveikinimus seimui, išreiškė tokį pageidavimą:

„... Ypatingai gi mes prašome, kad Seimas sukurtų centrą, kuri nesiektų tapti jau esamų politinių veiksmų tarpe dar vienu t o s p a č i o s rūšies ir pobūdžio organu, bet kuri tarpusavyje informavimosi keliu derintų įvairių Kraštų Bendruomenių darbams kultūrinis darbus, padėtų tuo būdu išvengti nuostolingų lygiagrečių, tarpininkautų skleidžiant vienu Bendruomenių darbams kitose ir telktų paramą geroms mintims įvykdyti ter kur joms ikūnyti kar-tais trūkstamą materialinių jėgų. Jei Seimas sukurtų tokia bendradarbiavimo tarp paskirto Krašto Bendruomenių pagrįsta darbo cent-ralę, tai mums, Vokietijos lietuviams, Seimas būtų pilną pasisekimą...“

Praktiškai seime buvo atstovaujamos tik JAV ir Kanados lietuvių Bendruomenės. Kitų kraštų Bendruomenės buvo atstovaujamos per simbolinius išrinktųjų delegatų antrininkus, gyvenančius JAV-se. Tai buvo žymus seimo minusas. Taip pat mums dar nėra aišku ir pilnai įtikinama, kodėl PLB Valdyba buvo išrinkta Kanadoje, o ne JAV-se.

Bottled by The Cleveland Coca-Cola Bottling Co.

GERESNĖS statybos kontraktoriai
ISTATO MONCRIEF ORO VENTILIACIJA
• SALDO vasarą • ŠILDO žiemą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

CleveChecks

SPECIAL BUDGET CHECKING ACCOUNTS

REGULAR CHECKING ACCOUNTS, TOO • USE THE ONE BEST FOR YOU!

The Cleveland Trust Company

65 CONVENIENT BANKING OFFICES
MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Kanados lietuvių Bendruomenės centriniai organai iki šiol neprilaikė darniam bendruomeniniam gyvenimui būtino politinio neutralumo. Demonstratyviai remdami vien Vliką, tie organai traukė savo krašto Bendruomenę į šališką padėtį. Vokietijoje to nėra. Siekdami gerų santykių su visais mūsų politiniais veiksniais bei institucijomis, mes nei vieno iš jų neproteguojame specialiai. Bendruomenės narys privalo turėti kurias tik nori pažiūras ir remti, ką jis nori, tačiau kaip organizacija Bendruomenė turi būti visiškai neutrali ir savo lėšų nemėtyti pagal politinius, partinius įsitikinimus.

Kad nebekiltų jokių abejonių PLB valdybos bendruomeniškumu, jos nariai turėtų veikti, kad ir Kanadoje Bendruomenė atskratytų šališkų įpotekių. Kanada tebėra bene vienintelė šalis, kurioje bendruomenė yra dar susaistytą įpotekiais tik specialiai vieno politinio veiksnio atžvilgiu ir tuo būdu veda dar tam tikrą diskriminaciją tų narių atžvilgiu, kuriems nepatinka tas veiksnys, o atrodo remtinas kitas ar kiti.

CHICAGO IR CICERO

• Vaitkus Antanas, ALT S-gos Chicago skyriaus revizijos komisijos narys, šiuo laiku serga ir yra sanatorijoje. Dr. Bartkus labai rūpinasi Vaitkaus sveikata. Neseniai įvykusiam skyriaus susirinkime Chicago tautininkai reikėdavo nuostatus užuojautos Vaitkui ir reikėdavo viltį, kad jis greitai išsigaitys. Todėl ir vėl išrinko į revizijos komisiją. Lietuvoje Vaitkus buvo Taupomųjų Valstybės Kasų valdytojas.

• Prof. Rukuiža Antanas, nepriklausomoje Lietuvoje aktyviai dalyvavęs tautininkų veikloje, atėjo į ALT S-gos Cicero skyrių. Šiuo laiku prof. Rukuiža yra pensininkas (nuo 1955 metų), yra Vilties Draugijos narys, bendradarbiauja L. Enciklopedijoje, "Girių Aiduose", o svarbiausia, baigia rašyti prof. P. Matulionio gyvenimo ir darbų apžvalgą. Rukuiža yra baigęs buv. Panevėžio realinę mokyklą ir Miškų Institutą Peterburge. Prof. Rukuiža šiaip rašo Dirvos korespondentui: "1917-1918 m. rusų revoliucijos žiaurumai ir baisybės, nekaltų žmonių masinės žudynės užslėpino manėje socialistines pažiūras į gyvenimą ir pakreipė prie autoritetinės valdymo formos rėmimo. Tokio nusistatymo esu ir šiandien".

• Savanorių savišalpos fondas sutvarkytas. Čia buvo tokia problema. Yra skyriai, kurie turi lėšų, bet neturi ko šelpti. Vėl yra skyriai, kuriems reikia šelpti narius, bet nėra lėšų. Klausimas ilgai studijuotas ir atsiklausta skyrių nuomonės. Nutarta: kiekvienas savanorių skyrius steigia, jei nori ir gali, savo savišalpos fondą. Centralizuoto šalpos fondo nebus organizuojama. Bet nutarta pasirūpinti, kad centro valdyboje būtų nors kiek lėšų (dabar kasa tuščia). Atsitinka, kad kreipiasi savanoriai iš kitų kraštų (net iš okupuotos Lietuvos) ir prašo pašalpos. Tai centro pareiga.

• Prie krūtinės ar prie ranko-

vės? Lietuvos kariuomenės kūrėjai savanoriai, gyvenantieji įvairiose kraštuose, pageidauja turėti ir nešioti savanorių ženklus. Tik klausimas: ar tokį, kokį savanoriai anais laikais nešiojo, būdami fronte (iš medžiagos ir ant rankovės — pigus, bet ne labai gražus) arba tokį, kokį buvo savanorių sąjunga įtaisiusi (iš metalo, prie atlapo, ir gražus, bet būtų gan brangu čia tokį pagaminti). Nutarta atsklausti skyrių nuomones.

• Inž. architektas Mulokas, davė vienai amerikinei firmai užsakymą apskaičiuoti bažnyčios statybą. Išvada — Mulokas laimėjo kokios nors bažnyčios statybos varžytines.

• Petras Maldeikis yra pakviestas ir sutiko būti JAV LB Kultūros Fondo vicepirmininku. Maldeikis yra šiuo metu ir LB Cicero apylinkės pirmininkas. Jo padėjėjai-bendradarbiai yra Juozas Kreivėnas ir Aleksandras Dundulis. Maldeikio specialybė: pedagogas, mokslinių veiklų ir straipsnių autorius.

• Dundulis Aleksandras, LB Kultūros Fondo valdybos narys, jau pačiame pirmininkame posėdyje iškėlė labai opų, dar nesutvarkytą klausimą: Kultūros Fondas turi parūpinti lėšų vadovėliams leisti. Bet kas gi sprendžia, kurie vadovėliai yra tinkami ir leistini. Joks statusas to nepasako. Tai didelis nesusipratimų šaltinis. Nutarta kreiptis į centro valdybą ir išsiaiškinti.

• Pirmas sališnas ir pirmas klebonas Cicero. Toje vietoje, kuri dabar vadinama Cicero, lietuviai pradėjo kurtis maždaug 1893 metais. Bet pats didžiausias lietuvių antplūdis buvo 1911 — 1914 metais. Šiandien Cicero turi apie 70,000 gyventojų. Lietuvių apie 6,000. Pirmininkas Cicero lietuvių Romos katalikų klebonas buvo kun. Antanas Ežerskis. Vėliau kun. Vaičiūnas ir prelatas Albavičius. Pirmas lietuviškas sališnas 1905 metais — Juozas Juknio.

Julius Šakelė

DETROIT

LINKSMAVAKARIS
SKAUTAMS

Detroito Gabijos ir Baltijos tunto tėvų komitetai ruošia skautams linksmavakarį-arbatėlę. Patys skautai atliks programą ir, be kitko, bus pademonstruotas filmas iš IV tautinės stovyklos. Maloniai kviečiami dalyvauti visi Detroito skautininkai bei jų rūskautai.

Linksmavakaris įvyks šeštadienį, spalio 11 d., 6 val. vakaro, ukrainiečių salėje, 3464 Cicotte g-jė (netoli Michigano ir Livernois gatvių susikirtimo).

Vėžio priežastys ir gydymas (2)

KAS SUKELIA VĖŽĮ

DR. A. GRIGAITIS

Tam tikromis sąlygomis vėžį sukelti gali įvairūs išorinės aplinkos erzintojai — mechaniniai, cheminiai, karštieji, saulės, šaltis, oro anglies akmens dulkės ir t.t., jei jie ilgą laiką, nors ir lengvai, bet pastoviai veikia kurį nors kūno dalį.

Šie faktoriai iššaukia gleivinius ar odos pakitimus — su-rambėjimus, sustorėjimus, įdegimus, karpas, kartais su pleišėjimais, žaizdėmis ir išveda audinių ląsteles iš normalios būklės, t. y. parengia dirvą piktybiniam navikui, šiuo atveju vėžiui. Čia turi reikšmės ir pačio organizmo jautrumas šioms jaudintojoms.

Vėžys erzinaoj vietoj atsiranda ne tuoj, bet po 10-20 metų.

Pavyzdžiui, pastebėtas liežuvio vėžys dėl nuolatinio, ilgo erzini-mo, darbo metu laikant taip lūpų vinis. Kartais vėžys atsiranda ant odos randų, kurie nuolat dilginami — erzina.

Toliau. Lūpų nudegimai, baigiant rūkyti cigaretes. Karštas maistas bei skysčiai erzina stemplę, o ypač skrandį ir gali būti vėžio priežastis.

Pas jūrininkus, žemdirbius senatvę veido oda surambėja, suplešėja, pasikeičia jos spalva, atsiranda karpas. Bet tokie pakitimai būna ne pas visus, o tik pas tuos, kurių oda yra labai jautri oro atmainoms, ypač ultravioletiniams spinduliams. Pas tokius asmenis dažnai ant veido atsiranda vėžys. Tai įrodyta bandymais su gyvuliais.

Kai kas pamany, jog saulės spinduliai yra vėžio priežastis. Ne. Saulės spinduliai gali būti vėžio priežastimi tik tokiu atveju, kada jie duoda chroninius odos pakitimus atvirose kūno dalyse, ilgą laiką stipriai veikdami, ir tai tik pas tuos, kurie turi mažą pigmento, arba dėl kitų negiamų savybių.

Priešingai, saulės spinduliai normos ribose yra naudingi mūsų sveikatai sustiprinti. Vidurinėje Azijoje nuo senų laikų yra savotiškas paprotys čiulpti tabaką, dedant po liežuviu vadinamą nas, t. y. mišinį iš susmulkintos tabako, anglies, kalkių ir augalinio aliejaus. Nas burnoj laikomas 5-10 minučių, vėliau išspaučiamas. Nas kartais pradamas vartoti jau jaunystėje. Ilgai vartojant šį tabako mišinį, suerzinama burnos gleivinė, atsiranda jos sukietėjimai, žaizdelės. Šiose vietose po 5-20 metų nas vartojimo pasireiškia vėžys.

Burnos vėžys dažnai sutinkamas pietinėje Indijoje pas asmenis, kurie kramto betelio lapų, tabako ir kalkių mišinį. Kaip nas, taip ir šis mišinys erzina burnos gleivinę ir dažnai parengia dirvą vėžiui.

Pastebėta, jog pas kaminkrėčius neretas reiškinys vėžys, ypač pas tuos, kurie valo anglim kurenamų krosnių dūmtraukius. Dažnas ir ilgas vienos odos vietos erzimas būna vėžio priežastis. Tai yra įrodyta bandymais su gyvuliais. Pvz., pas pelę, ilgesnį laiką tepant jos odą anglies degutu — atsiranda karpas, kurios vėliau virsta vėžiu.

Iš kitų chemikalų pasinėtinai anilino dažai. Seniai pastebėta, jog kai kurių anilino fabrikų darbininkų šlapumė atsiranda kraujui. Išaiškinta, jog šlapumo pūslėje nuo anilino atsiranda karpas (papilomos), kurios sukelia kraujavimą, o vėliau iš jų išsivysto vėžys.

Yra ir daugiau chemikalų, kurie ilgą laiką veikdami žmogaus organizmą, veda į vėžį. X-y spinduliai dėl ilgo jų vartojimo veikia ypač rankų odą ir, praejus kuriam laikui, rankas paliečia vėžys. Kad apsaugojus gydytojus, technikus nuo x-y lenksmingo veikimo, vartojamos švino pirštinės, priejuostės, švino pertvaros.

Kašmire — kalnų šaly, kur klimatas šaltas, piemenys, gatvių pirkliai ir kiti gyventojai, kuriems ilgą laiką tenka būti šaltam ore, vartoja savotišką būdą sušilti. Po rūbais ant pilvo jie nešioja nedideles pintines, kuriosna įstatytas puodas su rusenantiomis anglimis. Šie puodai dažnai nudegina pilvo odą; pirta, jog pas tokius žmones nudegimo vietose neretai atsiranda vėžys.

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad spelio mėn. 8 d. 3 val. ryto mirė po sunkios ligos mūsų mamytė, uošvė ir senelė

SOFIJA ŽAKEVIČIENĖ,

sulaukusi 67 metų amžiaus. Pašarvota Jakubs laidotuvių namuose — Edna Ave. Laidojama šį šeštadienį iš Šv. Jurgio parapijos bažnyčios.

Nuliūdę dukrė Malskienė su šeima ir dukrė Moncamp su šeima

TORONTO

Rugsėjo 28 d. Priskėlimo parapijos kleb. T. Placidas padarė ekonominius reikalais pranešimą. Paaikškėjo, kad parapijai priklausau 1400 šeimų, bet jau rimtai remiančių esama vos 500. Apeliavo į apsilėidusius parapijiečius (o tokių šiuo metu priskaitoma apie 900), kad atiduotų nustatytą metinę auką, kuri tik šiek tiek viršija 60 dolerių sumą.

J. Stanaičiui General ligoninėje rugsėjo 29 d. padaryta sunki operacija. Ligonio sveikata gerėja ir savijauta taisyti. Jo draugai, kurių jis turi labai daug, linki kuo greičiau pasveikti.

PLB Valdyba pirmąją ir pačią didžiausiąją klūtį įveikė. Susirinko ir pasiskirstė pareigomis. Pirm. — J. Matulionis, pirm. pavad. — V. Meilus, sekr. — K. Grigaitis. Kultūros Tarybos pirm. — J. Kralikauskas ir ižd. — dr. J. Sungaila.

BOSTON

Vėl nauja siuntinių įstaiga "Anapus" Import-Export B-vė pradėjo veikti nuo 1958. X. 1 d. 53 — 1 St., So. Boston, 27, Mass. Telef. AN 8-9267. Priima pačių siuntėjų sudarytus siuntinius ir užsakymus per Angliją ir Daniją, ypač vaistų, o per Švediją maisto siuntinius. Šios siuntinių įstaigos vedėjas visiems Bostone žinomas aktyvus veikėjas Valentinas Vakauzas. Siuntiniai priimami jo krautuvėje ištisą dieną.

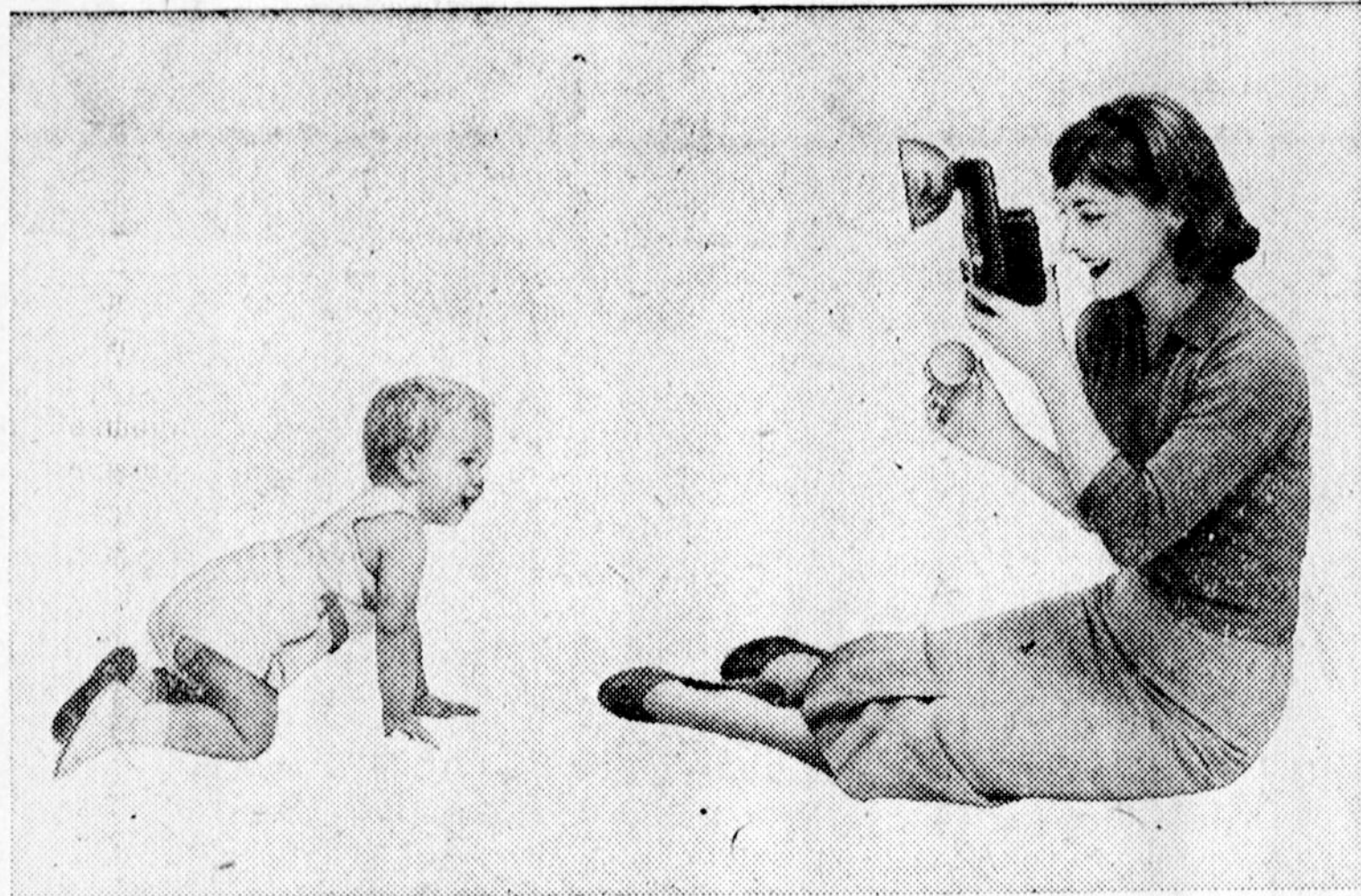
Lietuvių Mokytojų Dr-jos Bostono skyriaus valdyba spalio 4 d. posėdy persitvarkė pareigose: Pirm. K. Mockus, viceprim. O. Girniuvienė ir S. Smitienė, sekr. V. Vakauza, ižd. J. Vaičiaitis. Ap-svarstė tolimesnę savo veiklą ir nutarė:

Kyisti mokytojų susirinkimą ir platesnio masto konferenciją, kaip ir kiekvienais metais, drauge su seselėmis dirbančiomis parapijų mokyklose; paremti radiją "Laisvės Varpas", įstojant sprendėju, atstovu išrinktas K. Mockus; remti ir bendradarbiauti Lituanistinėje mokykloje; baigti išleistų vadovėlių platini-mą, kurių dar yra "Kregždutės" III dalies, Kregždutės II dalis. Naujųjų skaitymų laidos jau baigiasi.

Per radiją "Laisvės Varpas" mokytojų s-gos reikalais kalbėti pavesa K. Mockui, Lituanistinės mokyklos vedėjas sutiko prisidėti prie radijo vaikų programos parengimo.

Lituanistinę mokyklą šiais metais lanko virš 150 mokinių. Tėvų Komitetą sudaro: J. Venckus, K. Adomavičius, V. Vakauzienė, A. Baika ir B. Mickavičius. Adresas: Tėvų K-to pirm. J. Venckus, 5 Thomas Park, So. Boston 27, Mass. Tel. AN 8-8667. Mokyklos vedėja, O. Girniuvienė, 27 Juliette St., Dorchester, Mass. Tel. CO 5-6692.

Bostono lietuvių mokytojų sąjungos v-ba aiškina sąlygas dėl žinomo pedagogo V. Čižūno parengtos "Lyginamoji chronologinė lentelė" istorijos mokyto-jams, kurioje norima pavaizduoti Lietuvos istorijos eigą XII-XX a. bėgyje, lyginant su Europos ir Amerikos istoriniais įvykiais.

PASIRINK MALONUMĄ... KAI DUJINĖ
MATCHLESS PLYTA SU BURNER WITH A BRAIN
PRIŽIŪRI VIRIMĄ VIETOJ TAVĖS!

Pailsėk, palik sriubas, kėpsnius ir kitus patiekalus jiems patiems virti. Dujinė matchless Burner-with-a-brain plyta pati prižiūri puodus. Tik nustatytą temperatūrą, kuri reikalinga valgiui tobulai išvirti. Burner-with-a-brain LAIKYS tikslią temperatūrą nuo pradžių iki pabaigos. Ji kiekvieną puodą ir keptuvę pavers į automatini virimo įrankį. Noreikis pirkti brangių, daug vietos užimančių stalo reikmenų.

PAMATYK MATCHLESS PLYTAS SU TAIŠ SPECIALIAIS ŽALIOJO TAŠKO PATOBULINIMAIŠ

Dujinis Burner-a-Brain suteikia jums pozityvia temperatūros kontrolę visa laika. Maistas nesudegs, nepersivils, neperdžiūs. Automatinė laikrodžio kontrolė. Išverda visus patiekalus, kai turite išeiti. Plyta išjungia, verda, išsijungia automatiškai. Įmontuotas mėsos termometras leidžia jums kepti pagal pageidavimą — stipriai, vidutiniškai, švelniai. Įjungia ir išjungia automatiškai.

Be įmokėjimo — 36 mėn. išsimokėti — Jūsų sąskaitoj

THE EAST OHIO GAS COMPANY

GET THIS OUTSTANDING
VALUE NOW!

Webster's
Illustrated
Dictionary

\$1.95 Value Only 79¢

Long-wearing cloth binding. Handy size for home, school, office. Contains 60,000 up-to-date definitions with synonyms, antonyms, easy pronunciation guide. Clear, readable type. More than 800 illustrations.

NOW... at your Gas Appliance Dealer's!

Choose from these famous brands of GREEN DOT Special Matchless Gas Ranges
Caloric • Dixie-Armad • Hardwick
Kenmore • RCA Whirlpool • Roper
Sears-Roebuck • Topper • Universal